Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 122. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 26-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 122. VOL. LXII.

ЧЕРЧИЛ ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ З АЙЗЕНГАВЕРОМ ПІД ЗНАКОМ ПЕСИМІЗМУ

ІДЕНОВА ПРОПОЗИЦІЯ НОВОГО СХІДНЬОГО ЛЬОКАРНА ОБУРИЛА ВАШИНҐТОН; КОНҐРЕС НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ ВИДАВАТИ ГРОШІ НА ТАКИЙ СХІДНІЙ ПАКТ

Вашинґтон. — В п'ятницю 25 червня мають початися розмови англійського прем'єра Винстона Черчила і міністра закордонних справ Антоні Ідена з президентом Айзенгавером та державним секретарем Джаном Фостером Доллесом. Але песимістична атмосфера панує в Вашинґтоні перед початком цих важливих нарад. Перед початком конференції немає офіційних заяв про неї, але промова Ідена, в якій він закликав до заключення пакту неагресії для південно-східньої Азії, в якій партнерами були б і комуністичні держави, викликав велике обурення в конґресових колах столиці. Республіканський конґресмен Ворис, визначний член Конґресової Комісії Закордонних Справ, заявив, що пропозиція Ідена — це „більше як угодовство", і тому він певний, що ані президент Айзенгавер ані Конґрес „не будуть купувати частини Південно-Східньої Азії при допомозі нового Льокарно" (В Льокарні 1925 року Франція, Бельґія, Англія, Італія, Польща і Чехословаччина з одного боку, та Німеччина з другого „ґарантували собі вічний мир" та заявляли, що вдоволені з тодішніх кордонів). Американські конґресмени пригадують, що сталося з Льокарном, коли Гітлер почувався сильним вести війну. В Вашинґтоні невдоволені ще й тому, що Іден склав свою заяву про взаємний пакт безпеки в Азії без порозуміння з Вашинґтоном. Вашинґтон гадає, що після заяви Ідена важко буде переконати англійських політиків про потребу оборонного договору в Азії на взір европейського НАТО. В Конґресі вже тепер говориться про те, щоб стримати американську допомогу деяким державам, якщо дійсно Англія зуміла б заключити таке „східнє Льокарно". У Вашинґтоні думають про те, щоб розбудувати оборонну силу азійських держав, які заключили б оборонний договір для спільної оборони перед комуністичною аґресією. Іден не виключає в засаді того американського пляну, але саме перед відлетом до Вашинґтону висловився за взаємний пакт про неаґресію, на взір пакту з Льокарно.

Комісія проти обмеження Бенсона в контролі фармерської продукції

Вашинґтон. — Рільнича Комісія Палати Репрезентантів відкинула більшістю 12 до 9 голосів внесок про обмеження секретаря рільництва Езру Тефта Бенсона в контролі фармерської продукції. Згідно з новим урядовим законопроєктом, секретар рільництва має право контролювати всі засівні площі, а хто з фармерів не схотів би повинуватися цьому зарядженню, той утратив би право на державну підмогу для втримання цін на фармерські продукти. Ця сама комісія відкинула внесок опозиції про те, щоб найвищий паритет виплачувати фармерам також і за риж, овес та ячмінь. Ухвалено зменшити посівну площу для земних горіхів, щоб зменшити великі запаси цього продукту. Комісія думає цього тижня покінчити працю, щоб найближчого тижня обговорила рільничі справи повна Палата Репрезентантів.

Айзенгавер проти пенсії Гіссові

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер заявив, що він не може погодитися з тим щоб Гісс діставав пенсію з державних фондів. Поголоски про можливість державної пенсії для Гісса поширилися у зв'язку з заявою Філіппа Янґа, голови Комісії Цивільної Служби, в Конґресі, який твердив, що пенсію виплачується на основі умови з працівником, а умови не може однобічно зірвати навіть федеральний уряд. Гісс, засуджений за кривоприсягу на 5 років тюрми, перебував на урядовій службі 14 років і 9 місяців, і в віці 62 років (отже в 1966 році) мав би право одержувати річно 700 долярів пенсії. Коли президент довідався про те, що Гісс має діставати пенсію, він заявив, що на це заслуговують тільки ті працівники, які дістали почесне звільнення. Коли журналісти домагалися в цій справі ясної відповіді, пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті заявив, що Айзенгавер проти того, щоб Гісс діставав пенсію. Правники заявляють, що Гісс може домагатися звороту тих грошей, які йому стягнено на пенсійний фонд під час його служби.

В АМЕРИЦІ

● **В стейті Айова** евакуйовано 7,500 мешканців з міста Де Мойн, бо річка цієї самої назви вилила так само, як це було 1947 року, під час жахливої повені. Вода залила численні доми, а мешканці мусіли їх залишити. Рівень води підвищується.

● **Віцедиректор** Форд Мотор Компані, Бенсон Форд заявив: якщо Америка має динамічно розвиватися, американські підприємства мусять бути прибуткові і діяти на основі конкуренції.

● **Щоб закінчити цю сесію** 31 липня, сенатори погодилися відбувати засідання в суботи, а крім того кожного дня засідати на одну годину більше.

● **Літаки** Транс Ворлд Ерлайнес в 1953 році відбули стільки рейсів, що можна було б перевезти все населення Филаделфії до Парижу, — і то без жадного нещасливого випадку. Лінії цієї фірми зайняли перше місце щодо безпеки між усіма 39 американськими лініями.

● **Протестантська Єпископальна Церква ЗДА** відбуде свою конвенцію в 1955 році у Гонолюлю на Гаваях.

● **Скреслено згадку** про президента Ф. Д. Рузвелта в повідомленні про 10-річчя закону про допомогу ветеранам. В першій редакції цього повідомлення зазначено, що це сталося за президентури Ф. Д. Рузвелта. Демократи кажуть, що республіканці бояться навіть покійного Рузвелта.

● **Перші шість місяців** цього року — найсухіша половина року від часу, як почали нотувати погоду в ЗДА. В 1954 р. випала тільки 12.85 цаля дощу, а пересічно випадає за цей час 19.41 цаля. Подібним сухим роком був 1880 рік, але тоді в першій половині року дощові опади становили 14.65 цаля. В Ню Йорку і деяких містах Ню Джерзі закликають ощаджувати воду.

● **Жінка** бувшого демократичного кандидата на президента Адлея Стівенсона пробувала дістати дозвіл на продаж алькогольних напоїв у клюбі, що міститься в її домі, але в ліцензії їй відмовлено.

● **В Норт Территавні**, в стейті Ню Йорк, фірма Дженерал Мотор випустила 31-мільйонове авто марки „Шевролет". В цій фірмі працює 5,200 робітників на дві зміни, які тижнево заробляють 500,000 долярів.

● **Департамент** охорони здоров'я Ню Йорку рекомендує під час спеки не брати з собою на пікніки харчів, дрібно покраяних або посічених і перемішаних з сосами, бо такі харчі швидко псуються. Найкраще брати на пікніки харчі, свіжо зварені, або сухі.

НОВА ЛАНКА В ОБОРОНІ АЗІЇ

Здійснюючи договір про взаємну оборону між З'єдиненими Державами і Філіпінами, представники двох країн успішно закінчили у Вашинґтоні тримісячні переговори в цій справі. На фото (зліва): філіпінський амбасадор до спеціяльних завдань, ген. Карльос Ромульо, державний секретар Джан Фостер Доллес і філіпінський дипломатичний представник Мелькіядес Ґамеоа. Заключений договір започатковує нові американські зусилля скріпити оборону вільного світу перед большевицькою загрозою.

Атомова зброя стримує Росію від війни

Енн Арбор, Міч. — Голова Конґресової Комісії Атомової Енерґії В. Стерлінґ Кол заявив, що вільний світ випродукував таку сильну атомову зброю, що Росія боїться починати „ризиковний марш до Атлантику через Західню Европу". Оборона західньої Европи вже така сильна, що червона армія мусіла б зібрати великі маси, щоб прорватися на захід. А тоді маси комуністичної армії були б доброю ціллю до скинення на них атомової бомби. Військове плянування, казав Кол, думає не тільки про стратегічне, але і тактичне використання атомової і водневої зброї, і це відстрашує комуністів починати війну та маршувати до Англійського Каналу. Цю заяву склав конґресмен Кол на Міжнародному Конґресі Водневих Інженерів, що відбувався на Мічіґенському університеті. Він домагався, щоб змінити закон про таємницю атомової енерґії, бо і наші союзники в Европі повинні знати, як боронитися, та як користуватися атомовою зброєю. На кінці своєї промови конґресмен Кол заявив, що він вірить у те, що вільні народи можуть прийти до порозуміння в справі організації Міжнародної Агенції для атомової енерґії, щоб можна було користати з атомової енерґії для мирних цілей.

Атомовий вибух може спричинити експльозію на оці

Сан Франсіско. — Чотири лікарі зі Школи Авіяційної Медицини — Віктор А. Бирнес, Дейвід В. Л. Бравн, Генрік В. Ровз і Пол А. Джайбіс — заявили на зборах Американського Медичного Товариства, що сяйво вибуху атомової бомби може перетворити плин, який є на очах людей, у пару, і ця пара може експльодувати. Вони твердять, що бомба типу скиненого в Гірошімі 1945 року, може ушкодити око на віддалі 40 миль. Згадані чотири лікарі досліджували це питання на кріликах під час випробування атомової бомби в Неваді. Вони ствердили, що при чистому повітрі в ночі сяйво вибуху атомової бомби ушкодило очі кріликів на віддалі 49.5 милі. Це сяйво того самого походження, що й соняшне, але в 100 разів яскравіше.

Брак учителів — важлива проблема в ЗДА

Олбані, Н. Й. — Виконний секретар Крайового Виховного Товариства, Вільям Дж. Карр, промовляючи на Конференції Комісії для виховання учителів, заявив, що брак людей цієї важливої професії, це не лише виховна проблема. „Модерне громадянство хилиться до упадку, якщо воно не може впродовж кількох років поповнити учительський стан. Карр сказав: „Крім технологічних проблем, політичних болячок, справи державної оборони — дуже важливою справою для майбутнього існування нації є виховання молодого покоління".

ПІДГОТОВА ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 10-РІЧЧЯ БОЮ ПІД БРОДАМИ

Ню Йорк. — З Крайової Управи Братства б. Вояків І. УД УНА в ЗДА повідомляють ,що окремий Діловий Комітет уже від деякого часу приготовляє Свято - Зустріч українського громадянства та колишніх вояків для відзначення 10-річчя бою під Бродами, що припадає на липень ц. р. Станиці Братства в Метрополії (Ню Йорк, Нюарк, Трентон та Филаделфія) вибрали для цієї мети гарну, простору площу укр. - кат. громади в Трентоні, з догідним доїздом всіми шляхами комунікації, з різних кінців Метрополії.

За програмою Свята, яка буде найближчим часом опублікована, зустріч попередить велике польове Богослуження, яке відправить місцевий парох в асисті кол. польових духовників. Після Богослуження в обох Церквах будуть відправлені Панахиди в пам'ять поляглих. Основною точкою програми має бути вручення пропам'ятних відзнак бою під Бродами його учасникам та родинам поляглих або пропавших безвісти. Для вручення відзнак запрошено кол. командувача УНА генер.-пор. Павла Шандрука, який є також патроном капітули пропам'ятних відзнак. В програму входить також „Апель поляглих" та мистецька частина. Ціле Свято - Зустріч подумане, як відзначення одного з найновіших епізодів визвольних змагань нашого народу.

З'їзд ОбВУА відложено до вересня

Филаделфія. — З Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА) пригадують, що з'їзд українських вояків, які перебувають тепер у Новому Світі, плянований початково і заповіджений на 26 і 27 червня ц. р. у Филаделфії, відложений до 18 і 19 вересня ц. р. Подробиці і програма З'їзду будуть своєчасно проголошені.

МОСКВА КАЖЕ, ЩО ЗДА СХОПИЛИ ЇЇ КОРАБЕЛЬ

Москва. — Совєтський Союз оскаржує З'єдинені Держави, що американський нищильник схопив на далекосхідніх водах недалеко Формози совєтський танкер „Туапсе". Доля того корабля, — мовляв, невідома, бо капітан корабля мав час тільки надати радіо-депешу, після чого всякий зв'язок з ним перервався. В цій справі совєтський віце-міністер закордонних справ Зорін передав ноту протесту амбасадорові ЗДА у Москві Боленові, зажадавши від нього негайного звороту корабля і його вантажу-ґазоліни та звільнення всієї залоги. Московська нота погрожує, що коли ЗДА будуть нарушувати свободу плавби на відкритих морях, то СССР запевнить її своїм кораблям відповідною охороною воєнними кораблями. Адмірал Стюмп, командувач тихо-океанської фльоти, заявив, що ніякий американський воєнний корабель не перехопив ніякого совєтського корабля. Також із Вашинґтону наспіла вістка, що совєтське оскарження є схоплене з повітря і що совєтська нота буде відкинена. Танкер „Туапсе" — це великий моторовий корабель місткости 8,840 тонн, збудований тільки в минулому році у данських доках, довгий на 485 стіп і широкий на 63 стопи.

Хрущов одно говорив — інше видрукував

Ню Йорк. — Нікіта Хрущов виголосив дуже войовничу промову 15 червня ц. р. на з'їзді чеської комуністичної партії у Празі, а „Правда" й інші совєтські газети помістили зовсім інший, багато лагідніший і примирливіший її текст, — твердить інтерпретатор совєтських справ в „Ню Йорк Таймс-і" Гаррі Шворц. На доказ свого твердження, він наводить буквальний текст промови виголошеної та видрукованої. В оприлюдненому тексті злагіднено уступ, що говорить про совєтські збросння і викинуто чванькувату заяву, що Совєти були першими, які випродукували водневу бомбу. Тому, що годі думати, щоб „Правда" цензурувала промову першого секретаря конмуністичної партії, отже власного „боса", — виходить, що сам Хрущов або його найближчі співробітники зміркували, що совєтський оратор задалеко загнався і тому „скореґовано" призначений для преси текст більше по „миролюбній" тактичній лінії совєтської політики.

Справа Ґватемалі знову в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Не зважаючи на „вето" СССР, З'єдинені Держави і їх південно - американські союзники звернувся знову до Ради Безпеки Об'єднаних Націй, щоб вона дозволила американським республікам перевести слідство щодо подій у Ґватемалі. Рада Американських Держав вже займається цією справою у Вашинґтоні. Представник Ґватемалі, щоб не допустити Ради Американських Держав до розгляду подій, що відбуваються в цій країні, забрав назад свою скаргу, проте Гондурас і Нікараґва звернулися до Ради з просьбою перевірити важкі обвинувачення, що їх зробила проти них Ґватемаля. Рада Безпеки ОН мала б тільки дати дозвіл на вислання до Ґватемалі комісії Ради Американських Держав. У статуті Організації Американських Держав сказано, що всі її члени мають полагоджувати свої спори спочатку в рямцях Організації, а щойно, коли це не вдасться, звертатися до Ради Безпеки ОН. Коли тепер збереться Рада Безпеки, то вона розглядатиме не тільки другу скаргу Ґватемалі, але й письмо від Ради Американських Держав. Засідання Ради Безпеки ОН призначено на п'ятницю 25 червня.

Ґватемальські червоні хваляться перемогою

Теґуціґальпа, Гондурас. — Прокомуністичний уряд в Ґватемалі повідомив після тижневого повстання, що йому вдалося зломити силу повстанців, які ввійшли були на територію Ґватемалі під проводом полковника Карлоса Кастілло Армаса. Але повстанці твердять, що вони досі зайняли 17 міст і сіл у Ґватемалі, і не можуть посуватися вперед тому, що падають великі дощі. Повстанці твердять, що ведеться велика битва за місто Чіквімулю, і що їхні літаки бомбардують воєнне постачання урядових прокомуністичних військ. Чужі політичні спостерігачі заявляють, що населення Ґватемалі не підтримало повстанців, як цього вони сподівалися.

ЗДА оплатять кошти подорожі кожному, хто назавжди виїде до Совєтів

Вашинґтон. — Комісія Закордонних Справ Палати Репрезентантів прийняла законопроєкт про оплату коштів подорожі до Совєтів кожній особі, що побажає туди виїхати на постійне проживання. Пропозицію прийнято в рямках голосування над законопроєктом про допомогу закордонові. Голова цієї комісії Роберт Б. Чіперфілд заявив, що кремлівські можновладці повинні зреванжуватися подібним задонопроєктом і дати можливість залишити СССР тим своїм громадянам, які цього забажають. Чіперфілд не сподівається, щоб багато людей у ЗДА захотіло скористати з безплатного виїзду до СССР. „Якщо б — заявив конґресмен — і знайшлися такі люди, то варто дати їм гроші на виїзд із ЗДА, бо ці витрати оплатилися б".

Помер артист Юрій Шумський

Дня 7-го червня ц. р. помер у Києві визначний майстер сцени — артист київського драматичного театру ім. Ів. Франка — Юрій Шумський. Свій артистичний шлях розпочав він на початку революції в Херсоні, де створив професійний театр. Від 1925 року виступав в Одеському драматичному театрі. Протягом останніх 20 років працював у Києві. Юрій Шумський був одним з визначних сучасних артистів України.

30 червня — затьма сонця

Вашинґтон. — Вранці 30-го червня над ЗДА можна буде спостерігати затьму сонця Обсерваторія фльоти повідомляє, що затьму сонця можуть бачити на східньому узбережжі ті люди, які встануть в 6.05 години ранку. О 7 годині ранку затьма буде найбільша, а о 7.59 ранку скінчиться. О 7 годині 74 відсотки видимої поверхні сонця будуть закриті місяцем. Повну затьму можна буде спостерігати на рівнинах стейтів Небраски, Дакоти, Айови, Міннесоти, Висконсіну і горішнього Мічіґену. Після того затьму можна буде бачити в Канаді (Онтеріо і Квібек), Ґренляндії, Ісляндії, Скандинавії, Литві, Україні, Ірані, Афґаністані, Пакістані та Індії. Обсерваторія остерігає, щоб глядачі дивилися в цей час на сонце крізь закопчене скло, або зужитий фотографічний фільм.

ПРОВАЛ ТАЙНИХ НАРАД ПРО КОНТРОЛЮ А-БОМБИ

МОСКВА ВІДКИНУЛА ВСІ ПРОПОЗИЦІЇ ЗАХОДУ, — ХОЧЕ, ЩОБ УСІ РОЗЗБРОЇЛИСЬ, ЗА ВИНЯТКОМ НЕЇ

Об'єднані Нації. — Англія і Франція, за підтримкою З'єдинених Держав і Канади, запропонували Совєтському Союзові, щоб заборонити вживання атомової зброї, за винятком, коли країна схоче боронитись нею проти аґресії. Ця пропозиція була компромісовою формулою поміж принциповим становищем Совєтів, які жадали, як і раніше, щоб видати генеральну заборону вживання атомової зброї без ніяких обмежень, але й ніяких контроль, — і поміж становищем Заходу, який уважав, що заборона атомової зброї може мати лише тоді практичний сенс і вартість, коли одночасно встановиться міжнародну контролю над запасами і продукцією атомової зброї в усіх країнах, що її мають. Той спір триває вже 8 років. Останні тайні наради під покровом Об'єднаних Націй охопили разом 19 конференцій, із промовами, пропозиціями і проєктами, і вони велись аж до 22 червня ц. р. Вище згадану компромісову пропозицію Захід зробив Москві 11 червня ц. р., додавши, що повна заборона атомової зброї прийде після встановлення системи контролі. Однак Совєтський Союз відкинув також і цю компромісову пропозицію, вперто і непорушно боронячи свого первісного становища, додаючи до того свою також давню пропозицію, щоб усі держави негайно зменшили свої збройні сили на одну третину. Тим часом Захід уважає, що коли заборонити атомову зброю і наказати частинне роззброєння, то західні держави, які завжди льояльно виконують свої міжнародні зобов'язання, відмовляться дійсно від атомової зброї і частинно розброяться на суші, морі й у повітрі, а СССР і його сателіти, що норторійно ламають всі договори, також і в цьому випадку, будуть надалі зброїтись і будуть побільшувати навіть запас атомових бомб. Злу волю і задні думки видно було по совєтському боці також з того, що Совєти відкинули точно виготовлений Заходом плян, як ступнево треба переводити роззброєння, як виглядала б така міжнародна умова і т. п. Ті наради велися формально в підкомісії, що її покликала до життя комісія роззброєння, існуюча при Об'єднаних Націях. Ніби ті розмови можуть вестися і далі, але вони, за дотеперішнім 8-річним досвідом, не мають ніякого дальшого глузду — стверджують коментарі американської преси. На закінчення тих невдачних нарад проголошено тепер усі дотичні документи. Єдиним світлим пунктом у цій історії є виявлена в цій важливій справі повна однозгідність всіх західніх держав, які виступали єдиним фронтом, даремне стараючись переконати й переломити спротив Совєтського Союзу, що далі йде до своєї цілі — підступом і силою, — п'ятими колонами і збройною аґресією запанувати над вільним світом.

Чу Ен-лай — женевський переможець

Женева. — Порозуміння, що його осягнули французький прем'єр Мендес-Франс і комуністичний Чу Ен-лай, дипломати у Швайцарії коментують як безумовну перемогу комуністів. Комуністи, мовляв, осягнули те, чого хотіли: 1) вибори в краю, насиченому комуністичними партизанами, означають у практиці або комуністичну більшість у будучому в'єтнамському парляменті, або таку велику кількість комуністичних мандатів, що цей край, в найкращому випадку, через „народний фронт", себто мішаний уряд з участю комуністів, матиме цілком комуністичну владу, 2) виелімінування з Ляосу і Камбоджі французьких військ і здемілітаризування цих країн означає в практиці скоріше чи пізніше також комунізацію їх. Чу Ен-лай не допустив до ситуації, в якій ЗДА й інші держави могли б інтервеніювати в Індо-Китаї і зліквідувати там комунізм, а в дальшому навіть розбити комуністичний Китай, затє „мирно" промостив, при співпраці французів, дорогу до загарбання ще одної пребагатої країни в світі.

Італійський сенат підтримує політику уряду

Рим. — Уряд прем'єра Маріо Шельби дістав поважну більшість — 121 „за" і 85 „проти" — у голосуванні над довір'ям до нього в сенаті у зв'язку з дебатою над закордонною політикою уряду. У зв'язку з цією очевидною перемогою уряду Шельби виявляється, що він має за собою також поважну більшість в нижчій палаті і тому не матиме труднощів у переведенні в парляменті західнього пакту Оборонної Спільноти. Трудність ратифікації цього пакту в Італії полягає у великій формалістиці, з якою зв'язана ратифікація кожного міжнародного договору, що вимагає найменше пів року часу, а також, у даному випадку, в позапарляментарній кампанії.

В СВІТІ

● **Двох синів Дон Хуана** Бурбонського, претендента на еспанський престол, 16-літнього Хуана Карльоса і 13-літнього Альфонса Бурбонського, які вчилися в школі в Еспанії, прийнято на приватній авдієнції у голови еспанської держави генерала Франка безпосередньо перед тим, як вони виїхали до свого батька, який живе на вигнанні в Портуґалії. Дон Хуан не має права в'їзду до Еспанії.

● **Італійські комуністи** засипають американську амбасаду в Римі протестаційними листами у зв'язку з подіями в Ґватемалі. Водночас італійські комуністи висилають депеші солідарности з прокомуністичним ґватемальським урядом. Комуністична преса в Італії, як і в усьому світі, використовує нагоду для нової кампанії очорнювання „американського імперіялізму".

● **Ще три жиди** згинули у прикордонному інциденті з арабами з Йорданії. З цього приводу в Ізраїлі зросли настрої проти мішаної військової комісії Об'єднаних Націй, яка засідає під головуванням американського коммодоро Гачісона, без представника Ізраїлю, що з цієї комісії вийшов.

● **Телевізія в Англії** буде незалежна від держави й державної радіовисильні Брітіш Бродкестінґ Корпорейшен. Англійська палата громад прийняла 291 голосом проти 265 закон про встановлення незалежної установи, відповідальної за телевізійні програми.

● **6 американських бомбардувальників** В-47 перелетіли у треніґовому леті 6,700 миль з Каліфорнії до Японії. Цей тип літаків має заступити В-29 на Далекому Сході: обидва типи можуть перевозити атомові бомби. Лет тривав несповна 16 годин. Літаки двічі набирали пальне в повітрі від „летючих цистерн".

● **У північній Італії**, в районі Емілія Романа, комуністичні юнії робітників у промислі металюрґійному, харчовому, рудокопному і цегельному закликали понад мільйон своїх членів на страйк в допомогу фармерським робітникам в околиці Феррари, що страйкують від 1 червня. Найбільш терпить на цьому страйку худоба, бо страйкарі не годують її, не відбирають молока і не чистять

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРЕМЛІВСЬКИЙ ПОЛОЗ

Читаючи про „студентські демонстрації" в різних містах Латинської Америки, які хтось хитро аранжує для протестів проти „Північного колоса", себто З'єдинених Держав, що, мовляв, хотів би „проковтнути" малу й безборонну Ґватемалю, нагадуються нам не так давні студентські демонстрації в ЗДА, що були агітацією для вибору Генрі Воллеса президентом країни. Вони теж були „масові" і хитро кимсь аранжовані і теж як протест проти Вашинґтону, що то не хоче миритись і змагає до війни з миролюбним Кремлем. Сьогодні мало хто пам'ятає ті демонстрації, навіть не знає, чи Воллес ще живе. Знов тодішні студенти мали нагоду вже самі переконатись у Кореї, чи деінде, хто є тим змієм, що нападає і душить цілі народи та підсувається вже під самий американський континент. Пізнають це, скорше чи пізніше, також і студенти в країнах Латинської Америки. Та сьогодні не так важливе те, що студенти роблять в справі Ґватемалі, як те, що думають і як поступають сиві голови, відповідальні за долю своїх країн.

З цього боку дивимося на відповідальність З'єдинених Держав за свою долю і за долю американського континенту. Кремлівський полоз наставився проковтнути Ґватемалю. Комуністична інфільтрація підготовила Кремлеві ґрунт у цій країні й допомогла йому створити в ній свою базу для підготови переворотів в інших країнах Латинської Америки. Мабуть Москва не дуже вірить у комуністичні успіхи в ЗДА. Шукаючи податливішого ґрунту, знайшла його в Ґватемалі. Але Ґватемаля, контрольована комуністами та емісарами Москви, стає самим тим фактом загрозою і небезпекою для всіх 21 держав Північної й Південної Америк. Знов усі ті держави зв'язані договором виступати в разі потреби колективно в обороні проти нападу, чи загрози аґресії. Виявом цієї панамериканської солідарности є Організація Американських Держав. Вона визнана Об'єднаними Націями якраз для полагоди таких реґіональних конфліктів, як цей, що стався з Ґватемалею. Для цієї цілі існує Міжамериканська Мирова Комісія. Та Ґватемалею не радить нарід цієї країни, ні навіть його диктаторська влада. Її політику диктує Москва, і тому саме ґватемальський конфлікт не опинився в Організації Американських Держав, а в Раді Безпеки Об'єднаних Націй.

Усе це добре розуміє американський нарід. Розуміє і Конгрес. В Конгресі ударив Москву демократ, хоч властиво такий удар повинен був вийти від республіканського проводу. Це тільки вказує, що, коли загрожує Америці справжня небезпека, тоді партійність ні при чому. Сенатський демократичний провідник, Ліндон Б. Джансон, з Тексасу, закликав Конґрес перестерегти Совєти перед їхнім дальшим вмішуванням у справи Західньої гемісфери. Він цілком добре схопив кремлівські цілі, заявляючи, що Москва хоче встановити на американському континенті „мостовий причілок", бо їй уже замало самого тільки „шпигунства, саботажів та підривних робіт". Іншими словами, Москва вже покінчила першу фазу свого наступу і готується тепер до чогось важливішого, оперативного й піввійськового. Для такої цілі отримала Ґватемаля зброю з країн, контрольованих Москвою. Сенатор Джансон натаврував ще й цинізм совєтського вета в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, над яким повинні добре застановитись усі американські держави. Він виразно підкреслив, що в цьому випадку йде не про громадянську війну в Ґватемалі, а про совєтську аґресію, якої не можуть стерпіти ні З'єдинені Держави, ні інша американська країна.

Тиха мовчанка, серед якої сенатори прислухались словам перестороги Джансона, вказувала, що тут іде про серйозне діло далекосяглого значення. Це була свого роду інструкція для департаменту стейту, щоб він у цій справі в нічому не попускав. Це було одночасно ще й поперття представника ЗДА в Об'єднаних Націях, Г. К. Лоджа мол., який заявив совєтському представникові просто з моста: „Руки геть від Західньої гемісфери!"

Коли йде про саму Ґватемалю, то добре, що З'єдинені Держави поступають обережно, розуміючи, що цього конфлікту не вирішить ні зброя, ані навіть те, хто хвилево опиниться при владі. Тут мусить діяти холодний розум і така матеріяльна допомога, яка дала б змогу цій країні позбутись нужди і завести справжню демократію.

КОЛА АМЕРИКАНСЬКОЇ ОБОРОНИ

Призадумуючись над хибами американської політики за часів адміністрації президента Айзенгавера, відомий колумніст Валтер Ліпмен, доводить, що Айзенгавер успадкував ці хиби після адміністрації Трумана. На доказ цього він пригадує деякі фатальні заходи з тих часів, між ними й оприлюднення оборонного американського периметру на Далекому Сході, з якого виключено Південну Корею. Це дало комуністам певність, що Америка не буде боронити Корею, і тому вони пішли походом проти неї.

Майже водночас інші вашинґтонські дописувачі великих щоденників поставили на щоденний порядок питання: „Які, на ділі, є американські оборонні периметри, тобто границі оборони, що поза них Америка не повинна поступитися без збройної боротьби".

З уваги на безвиглядність положення в Індо-Китаї, вони запитують, чому Джан Ф. Доллес, секретар закордонних справ, не проголошує оборонних периметрів, щоб дати ворогові нагоду призадуматися, чи може він піти далі проти вільного світу, не викликаючи нової жахливої світової війни. Утаємничені в спосіб ведення державним секретарем закордонних справ відповідають, що Доллес не приготований на таку відповідь з трьох причин:

Перша: Він тямить, що його попередник, Дін Ачесон, уже зробив нещасну спробу встановити периметри оборони, і це не лише не принесло користи Америці, а, навпаки, дало притоку комуністам зробити несподівану атаку. Тому краще не повідомляти ворога про американські пляни, а приневолити його до здогадів, які можуть призвести його самого до нещастя.

Друга: Державний секретар знає вже з власного досвіду, що оборонне коло в теперішньому часі — це не колишній оборонний вал, а неозначена лінія, яка в деяких частинах світу може бути встановлена, а в інших завжди залишатиметься пливкою.

Третя: У теперішній стратегії нема одного оборонного кола, а є три. Перше коло — це територія, на якій Америка мусітиме воювати сама, без союзників. Ця територія позначена державними кордонами З'єдинених Держав. Друге коло охоплює країни, що їх боронити зобов'язалася Америка різними договорами. А третє коло — це такі частини світу, де Америка буде боротися для оборони волі всього світу під умовою, що й інші країни це зроблять.

Само собою розуміється, що накреслення таких трьох кол не легке. Якщо б узяти територію ЗДА, яка вміщалась би в першому, отже найменшому колі, то це не натрапить на труднощі, бо уряд ЗДА зобов'язаний дати відсіч ворогові при найпершій його спробі виконати аґресію проти Америки. До цієї території треба зарахувати і так звані „посідання", отже Аляску, Гаваї, Дівичі острови й забезпечені наперед американські бази в чужих країнах. Така оборона буде автоматична, без об'явлення війни на випадок нападу.

Друге коло, в порівнянні з першим, просто феноменальне в своєму засязі від закінчення першої світової війни. З'єдинені Держави уклали оборонний союз із 41 країною на шістьох континентах, а крім того мусіли б боронити різні острови на кількох океанах. Сміливо можна сказати, що жадна держава в історії світу не підписала ґарантій такому числу країн упродовж такого короткого часу, як це зробила Америка. Цей оборонний периметр охоплює Північну й Південну Америку, Західню Европу, розтягається через Пацифік і досягає багатьох прибережних азійських островів і навіть частину азійського континенту.

Саме тепер ідуть розмови про те, чи Америка має дати ґарантію ще й азійським країнам, положеним на південнім півострові, а саме трьом збірним країнам Індо-Китаю, Бурмі й Маляї. Хід Женевської конференції відложив цю справу. Одначе це ще не виключає американської участи в їх обороні, що має спинити комуністів у їхньому пляні підкорення всього світу.

Нема сумніву, що розмова президента Айзенгавера з прем'єром Черчилом спричиниться теж і до встановлення оборонних периметрів Америки, які мусять бути ще далі розширені.

ФРАНЦІЄ, ДЕ ТВОЇ ЛЕҐІОНИ?!

Кажуть, що якийсь старий французький вояк, що боровся в першій світовій війні, як довідався про здачу Дієнбієнфу, вигукнув у повній та щирій розпуці наведені слова. І цей звичайний вояк, сказав повну, але гірку правду. Бо між битвою над Марною (перша світова війна) і Дієнбієнфу, минуло тільки 40 років. Але в 1914 р. змобілізувала Франція 80 боєздатних дивізій (70 піхотних і 10 кавалерійських), а в 1954 р. змогла вислати на поле бою тільки 14 (з цього 10 піхотних, 3 панцерних і 1 спадунів). До того ж повний стан у вояках має з цього числа тільки 6 дивізій, а в старшинах та підстаршинах — 4 дивізії. В інших дивізіях їх дійсний бойовий стан виносить тільки половину, а то й одну третину.

І тому вирина́є питання: як могло статися, що нація, бойові прапори якої за часів Наполеона, повівали над цілою Европою, колоніяльна експансія якої простягалася на Америку, Африку та Азію, а ще в першій світовій війні створила традицію переможного Вердену, сьогодні є мілітарно слабшою, як невелика Швайцарія?

Були цьому різні причини. Але головною є програна з 1940 р., коли німці розбили вщент французькі дивізії. Після звільнення Франції з-під німецької окупації виклято не тільки маршала Петена, але й усіх тих старшин, що служили в 100-тисячній французькій армії, на яку погодився був Гітлер. Серед тих старшин переведено основну чистку, жертвою якої впала еліта армії. Діялося це тоді, коли комуністи входили як коаліційна партія в склад уряду і мали свого міністра оборони. Швайцарський журнал „Місячні листки" оцінює число цих „зрадників" на 20,000. На їх місце прийшли провідники партизанів, які були рівночасно „заслуженими" комуністами. Ясно, що тільки дуже малий відсоток з-поміж них мав фахове знання.

У відношенні до цієї нової „здемократизованої" армії уряд та комуністи почали створювати леґенду, нібито комуністичні партизани звільнили Францію від ворога, і що така армія є дійсно народньою. Внаслідок цього перед численними французами постало питання, чи потрібна в засаді стала та коштовна армія. Ще сьогодні є багато таких (головно ліві соціялісти), які обстоюють думку, що вистачить „народна міліція" (на взір Швайцарії), де кожний вояк тримає свій кріс за дверима і на кожний поклик готовий боронити батьківщину. Головним популяризатором цієї ідеї був безпосередньо після війни міністер оборони (звичайно, комуніст) Біллю. Але, не зважаючи на це, запроваджено дальшу обов'язкову військову службу, бо Франція мусіла мати армію в Індо-Китаї та в окупованих частинах Німеччини й Австрії.

Не зважаючи на згадані втрати у старшинському та підстаршинському корпусі, а також брак вишколу резервістів у рр. 1940-1946, було б таки вдалося створити здоровий зав'язок армії, якби не „брудна" війна в Індо-Китаї, яка перевернула всі господарчі та фінансові пляни догори коренем. А що на підставі закону до Індо-Китаю не можуть бути вислані ніякі резервісти (це — „заслуга" комуністів), то внаслідок цього „брудна" війна стала наче гробом для фахових старшин і підстаршин. Військові школи та академії стали „переходовими таборами" до могил на південно-азійському континенті. Індо-Китай пожирає більше жертв, ніж їх можуть постачати військові школи. Число охочих кандидатів до військових шкіл спадає з року на рік. Підстаршинські школи також мають сьогодні тільки 40% нормального стану. Під час маневрів доходить до того, що дивізії „випозичають" старшин одна в одної, бо часто на сотню є тільки один старшина. Вправді в останніх роках реабілітовано деяких старшин, охоплених колись „чисткою", але це не має великого значення.

Головною причиною занепаду престижу армії є факт позбавлення її власної волі законом 1946 р. Заходами комуністів недопущено тоді до створення центральної військової установи. Їм вдалося потворити безмежне число установ та інстанцій. Поруч президента республіки, прем'єр-міністра, міністра оборони, існує ще безліч „комітетів", інспекторів, комісій і тому подібне, які в організуванні армії є головною колодою. Це ніяка небилиця, що оформлення дозволу на будову містка для військових цілей триває довгі місяці, а як вкінці такий дозвіл прийде, то вже потрібно будувати десять нових мостів.

Про стан теперішньої французької армії маршал Жуен висловився так: „Французький нарід розмножується через народження, а його армія — через розбиття". Ці слова покриваються вповні з запитом звичайного вояка: „Франціє, де твої леґіони"?

Нестор

Остап Тарнавський

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Міжнародна Конференція Суспільної Служби — це постійна всесвітня організація. Її завдання — розв'язувати проблеми суспільної допомоги. Але вже з уваги на світовий засяг діяння та й важливість проблем, які входять у засяг діяння Суспільної Служби — значення цієї організації широке, а завдання її далеко ширші. Рік тому на сторінках „Свободи" був надрукований мій нарис, який подавав загальний образ Суспільної Служби в історичному аспекті („Свобода", ч. 135 і 143). Хочу лише пригадати наведену там думку, що Суспільна Служба має не лише загоювати болі, запобігати нещастю і злу, але вона змагає також до кращого світу, де буде більше рівности, забезпечення і свободи. Міжнародна Конференція Суспільної Служби — це вповні незалежна організація, без ніяких політичних впливів на неї збоку держав, хоч держав там заступлено аж 78 з різними культурами, економічними системами, ідеологіями і життєвими рівнями.

Ця різнородність тих самих суспільних проблем, спричинена головно різнородністю країн і суспільств, вимагає обміну думок суспільних працівників різних країн і суспільств. І саме цього року відбудеться такий обмін думок у справах суспільної служби на Сьомій Міжнародній Конференції Суспільної Служби, що відбудеться 27 червня — 2 липня 1954 р. в місті Торонто, у Канаді.

Як я вже подавав у своєму минулорічному нарисі, історія Суспільної Служби у світі захоплює не більше як п'ятдесят років. Історія Міжнародної Конференції Суспільної Служби починається роком 1923, коли то бельгієць д-р Рене Санд запропонував на 50-их Річних Зборах Американської Конференції Суспільної Служби у Вашинґтоні встановлення Міжнародної Конференції Суспільної Служби. Після підготови Перша Міжнародна Конференція Суспільної Служби відбулась у Парижі 1928 року. Друга Конференція відбулась у Франкфурті 1932 р., а третя в Лондоні 1936 року. Друга світова війна перервала працю організації. Четверта Конференція відбулась щойно 1948 р. в Атлантік Сіті, у ЗДА. Перша повна і головна повоєнна конференція Суспільної Служби відбулась у Парижі 1950 року. В ній взяло участь понад 1,800 делеґатів від 47 держав і вона ухвалила важливі рішення, головно в питаннях державної і волюнтарної суспільної праці. Шоста Міжнародна Конференція Суспільної Служби відбулась в Індії, в 1952 році. А зараз Сьома Конференція обрала своїм осідком молоде, сильно ростуче місто Торонто. Наступна Восьма Конференція відбудеться в Німеччині.

Членами Міжнародної Конференції Суспільної Служби є Крайові Конференції Суспільної Служби в різних країнах, які творять базу міжнародної конференції. Крайові Конференції приймають членів: чи то індивідуальних, чи організації і одержують від них вкладки. Правляче тіло Міжнародної Конференції Суспільної Служби становлять представники Крайових Конференцій по два від кожного краю. Вони вибирають Екзекутивний Комітет, який складається з 21 члена.

Міжнародна Конференція є консультантом Об'єднаних Націй, ЮНЕСКО і інших світових організацій, зв'язаних з соціяльними проблемами.

Теперішнім головою Міжнародної Конференції Суспільної Служби є англієць Джордж Гейнес, а першим його заступником — американець Ченг. Далі в Екзекутиві заступлені Індія, Австралія, Голляндія, Канада і Франція.

Цьогорічна Сьома Міжнародна Конференція Суспільної Служби відбувається під загальним гаслом: „Поступ Суспільної Служби через самодопомогу і співдіяльність".

Конференція відбувається у вигляді загальних сесій, дискусійних зустрічей і студійних груп. Участь у конференції можуть брати — побіч головних членів — делеґатів Крайових Конференцій і представників державних чи добровольчих допомогових агенцій, які є членами Крайових Конференцій — також і приватні особи, зацікавлені справами Суспільної Служби, яка займає щораз важливіше й відповідальніше становище у суспільному житті народів і в міжнародній співпраці держав. За кілька днів перед Міжнародною Конференцією відбудеться в днях 24, 25 і 26 червня в Торонто Конференція Канадійської Суспільної Служби.

Під час Міжнародної Конференції Суспільної Служби будуть висвітлені фільми з ділянки суспільної праці, а також відбуватиметься спеціяльна виставка, зорганізована крайовими конференціями.

Конференція дасть багато матеріялу для всіх тих організацій і окремих осіб, які цікавляться проблемами Суспільної Служби. Головно українці повинні використати нагоду і відвідати бодай котрусь із головних сесій Конференції. Саме в той час від 3 липня в Торонто вудбувається З'їзд Українських Мистців, і учасники цього з'їзду зможуть відвідати заключну сесію Міжнародної Конференції Суспільної Служби. Конференція відбувається в Торонтському університеті.

„ЛЬВІВСЬКІ БАРВИ"

У нюйоркському щоденнику „Нови Свят" з 24 червня ц. р. вміщено, як передрук з „Останніх Відомостей" з Мангайму, Німеччина, нарис під поданим вище заголовком, що є ніби уривком із „Львівських балачок" якогось Казімержа Шлєєна. Це — трамтадратське прославлювання червоно-білої барви, як „600-річного символу Львова" з примітивно - образливими вискоками вбік українців. Є там і „русіні" і „габсбурзька династія", що „вирежисерувала" Листопадовий здвиг 1918 року, і є там навіть заповіт митрополита А. Шептицького, який буцімто перед смертю наказував українцям: „Тільки з Польщею! Пам'ятайте і перекажіть: тільки з Польщею!" Звідки той „геніяльний" автор дізнався про такий „заповіт" великого Митрополита, що про нього дивним дивом ніхто досі ніколи ніде не казав і не писав — це така сама тайна, як джерело його інформацій про „каяття" пок. В. Целевича, що заавансував на „бойового провідника" і про згадану вище режисуру Габсбурґів у листопаді 1918 року.

Очевидно, що полеміки з таким анальфабетичним примітивізмом вести не можна. Полемізувати можна тільки з тими, які в даній справі навчились вже „абв", в противному випадку треба б самому знижуватись і пониживатись у власних очах. Образи таких примітивів не можуть теж ображати. Можна тільки дивуватися: чому „Нови Свят", що його редактор П. П. Йоллєс, помістив був вже стільки розумних завваг під адресою рідних примітивів, містить такі теревені? Кому вони нині потрібні і яку вони можуть принести користь? Чи думає „Нови Свят", що в 1954 році єдиною журбою, яка ще бракує полякам, є дратувати, ображати й провокувати українців, тоді, коли Польща зійшла до ролі якогось там рядного московського сателіта, Німеччина збирається перекреслити кордон Одри-Нісси, коли над світом нависла нова хуртовина, а політичний провід польської еміґрації є в тому стані, в якому він опинився після 8 червня ц. р.?! Чи це дійсно пора підбадьорювати п. п. Шлєєнів в їхньому українському надхненні, чи може краще було б не випускати їх на денне світло, бодай на поважному нюйоркському терені?!

В. Гайдарівський

ЗІПСУТА ГРА

Оповідання

(2)

— О! — спромігся вигукнути Микола.

— Отож воно й о! — передражнила його Ната. — Обклався книжками, як учитель якийсь, і пишається.

— А може я й справді буду вчителем, — сказав із сміхом Микола.

— Буває, що й корова сідає, — глузливо промовила Ната. — Але на лід.

— А ти що, сваритись до мене прийшла? Це тобі не біля кліті.

— Мені скрізь однаково.

— А ти сідай, та поговоримо, — запропонував Микола. Йому чомусь хотілось, щоб ця дівчина побула біля нього довше.

— Ні, — заперечливо крутнула вона головою, і волосся забігало по її плечах. Кілька волосинок відбилось від гурту, звисло над рожевим вухом. Микола ледве стримав себе, щоб не поправити її гарний зачіс.

— Я щось попрошу тебе... попрошу вас, — зам'явшись, перейшла чомусь дівчина на „ви". — Поможіть мені вибрати якусь гарну книжку. А то так сумно вечорами вдома, так сумно.

— З великою приємністю, — схопився Микола. — Але я не знаю ні ваших смаків, ні того, що ви читали раніше.

— Я нічого не читаю, — призналась вона так просто, ніби її запитано, які цигарки вона любить курити, а вона б відповіла, що взагалі не курить.

Микола порадив їй взяти кілька маленьких цікавих оповідань, потім знову підвів Нату до свого столу, намовив її сісти, й базікали вони до закриття бібліотеки. Йшли додому разом. Умовились зустрітись і наступного вечора. А відтоді вже побачення стали для них обов'язковими, бо не бачитись вони не могли.

— „Оце воно і є кохання, — сповнений радісних почуттів, думав Микола. — Оце справжнє кохання, коли твоя душа злилася з іншою, ще недавно чужою, незнаною, а тепер тобі рідною душею".

Усе, що є у людей гарного, Микола знаходив в своїй Наті. За якийсь місяць вона переродилась. В усьому Миколі поступалась, з усім погоджувалась. Зажадав Микола, щоб Ната не лаялась — і більше вже він лайок від неї не чув. Сказав їй не зачіпати своїми жартами шахтарів — і Ната не тільки нікого не зачіпала, а навіть не хотіла відповідати на жарти.

Усім було видно, що справа посувається до весілля. Поважно думав про одруження і Микола. Якої ж йому жінки треба? У нього настільки запаморочилась голова, що все в його очах порожевіло, все погарнішало, навіть можливість арешту здавалась мало ймовірною. Про нього напевно вже забули, і взагалі кому він потрібний? Щоправда, батько його засуджений, але якби забирали всіх, у кого засуджені батьки, дядьки, брати та інші родичі, то на волі нікого б уже не залишилось, вся країна перетворилася б на Колиму. А воно не так, людей на волі живе сила-силенна. Не станеться і з Миколою нічого. Він — звичайний шахтар, з шахтаркою одружений, сидітиме тихо, ждатиме кращих часів. А кращі часи прийдуть обов'язково, повинні прийти, так вічно тривати не може.

І заспокоївши себе в тому, що раніше його найбільш турбувало, Микола приготований був зробити останній крок — поговорити з Натою про одруження та вирішити деякі побутові дрібниці їхнього майбутнього спільного життя. Такої розмови, він бачив, вона чекала нетерпляче, щовечера її очі промовляли до його очей: навіщо нам крадькома ділитись радощами кохання? Коли ми вже узаконимо наше щастя?

Але одна обставина стримувала Миколу від остаточної розмови. Він помічав, що з Натою щось сталося, вона почала дивно поводитись. Сидить, часом, з Миколою, щось безжурно теревенить, виспівує і якстій, ніби на неї повіє чорним вітром, зміниться вся, замислиться, засумує, очі помутніють, запливуть сльозами.

Микола пригортав до себе Нату, намагався втішити її і вона покірно схилялась йому на груди, лащачись, як пестливе звірятко, але про свої переживання мовчала.

— „Може, вагітна? — думав Микола. — Так чого ж сумувати. Радіти треба".

— Ні, ні, — заперечувала Ната. — Це так. Це минеться...

І Миколі нічого не залишалось, як терпляче ждати, коли воно минеться. Та настрій її все погіршувався, дівчина марніла, а одного вечора прийшла на умовлене місце невпізнанна. Лице її пожовкло, як від водянки, під очима величезні фіялкові плями, губи, бліді, пошерхли, а очі докраю налиті сумом.

— Ходім звідси, ходім, — поквапно тягнула вона Миколу за руку. — Ходім за місто. Та ходімо!... — роздратовано викрикнула вона, бачучи, що Микола не рухається.

— Куди тобі в степ, — стурбовано дивився він на дівчину. — Ти хвора. Ходімо до хати, та лягай у ліжко.

— До чорта ліжко! — вигукнула Ната з такою злістю і так голосно, що дві жінки недалеко від них зупинились, мабуть, сподіваючись бути свідками скандалу. Але їм не повелось. Ната рвучко повернулась і пішла, так швидко, що Микола ледве її наздогнав.

— Ти що, наввипередки зі мною хочеш бігти? — пробував він пожартувати. Ната не відповіла. Уже за містом вона вирвала ромашку, пильно подивилась на неї, понюхала і протягнула її корінець через петлю блюзки. Квітка перевернулась догори корінцем. Ната того не помітила.

Передчуття чогось неприємного, що має сьогодні трапитись, огорнуло Миколу. Він хвилювався настільки, що не міг спромогтися на мову. Вони йшли вузькою стежкою між шахтарських городів, Ната попереду, крокувала широко й хутко, ніби боялась кудись запізнитися. Обабіч стежки лисі голови, високі соняшники, ледве чутно перешіптувалась кукурудза, рясно цвіла картопля, розлазилась з городів з лапатим листям гарбузяча огудина. Приємно запахло переспілою динею. Десь здалека линув тягучий жіночий спів. Як би це гарно було йти тихенько, як ходили вони раніше, щоб за кілька кроків щось побачити цікаве й зупинитись. Кожна квітка, рослинка, мурашка, кузька привертала допитливу Натину увагу й викликала у неї безліч питань. Їй хотілось знати, чому Петрів батіг названо Петровим батогом, а не Миколиним, чи справді звіробій убиває звірів, може в ньому сік отруйний; тирса, на її думку, невдало названа, вона ж така м'яка, шовковиста, і ліпше б її назвати м'якунцем або шовковичкою. Наскільки міг, Микола пояснював, інколи відповіді вигадував, чудернацько-фантастичні і смішні. Разом з Натою весело і радісно сміялися. І це ж так недавно було. А тепер Ната, крім випадково зірваної ромашки, нічого не бачила, нічим не цікавилась, навіть забувала дивитись під ноги і часто спотикалась.

Городи кінчилися біля глибокої з крутими берегами балки. На заході в багряній пожежі догоряли рештки тихого дня.

— Тут ми посідаємо, — показала Ната на зелену галявинку біля самого спаду в балку.

Хотів був запропонувати інше місце, але Ната вже сіла. Хай буде й так. Микола простягнувся на траві голічерва. Дівчина переклала його голову на свої ноги. Дивилась йому в лице з невимовним жалем, як мати дивиться на свою тяжко хвору дитину. Дивився і Микола на Нату, і в кожній рисці її обличчя, в очах, на щільно стулених сухих устах бачив біль душі її.

— Яка ти дивна, Нато, — розчулено, переймаючись її болем, мовив Микола. — Ми ж з тобою близькі, рідні, а ти переді мною криєшся. Адже ти щось маєш на серці. Скажи мені, Нато! Скажи, не муч себе і мене!..

ДО ЗУСТРІЧІ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ В ТОРОНТО

МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Сьогодні російсько - комуністична Москва хоче перекреслити перед світом історію Української Нації, її духове і культурне багатство, її традиції, її національне обличчя. У всіх совєтських республіках і сателітних країнах проходять організовані агентами Кремля шумні маніфестації на честь 300-літнього „возз'єднання України з Московією". Мільйони брошур, плякатів, політично-фальшивих розвідок, публікацій, літературних лжетворів, кінорепортажів поширюються у багатьох мовах в Китаї, Японії, Кореї, Тібеті, Індії, областях Східньої Німеччини та інших країнах з метою таким пропаґандивним гураґаном переконати світ, що Україна „добровільно возз'єднавшись" з Москвою, вільно розвиває свою національну культуру, збагачує духовість при допомозі „старшого брата", плекає рідні традиції.

І ми, політична українська еміґрація, що залишила Рідний Край, щоб, пішовши в світ, розказати, „ким і за що закута" Батьківщина, зобов'язані конкретно й переконливо розшифрувати перед світом фальшивість пропаґандивних апаратів Кремлю. Україна, не покорена, але поневолена, переживає найтяжчу добу, незнаних в історії людства, дихоліть. Чобіт жандармів імперіялістичної Москви топче найменші прояви розвитку національної культури. Сотні поетів, письменників, драматургів, композиторів, діячів мистецтва, що не хотіли стати духовими рабами, перебувають у концентраційних таборах комуністичної імперії, сотні гинуть в льохах МГБ. Кожне вільне слово оточене строгою цензурою всеросійських фельдфебелів, що „малєйшую жалость щитают за вольнодумство" (Белінський).

Українські мистці, що сьогодні перебувають в Канаді і Америці, користуючись благами свободи, які існують в цих країнах, вирішили 3, 4 і 5 липня заманіфестувати перед світом невмирущість Духа Нації, невмирущість української національної культури. Не що інше, тільки любов до Рідної Батьківщини, тільки великі бажання чимсь прислужитися Рідному Краєві, спонукали Управу Літературно - Мистецького Клюбу в Торонті організувати першу в історії цих країн велику Зустріч українських мистців Канади і Америки. Це підсумки нашого культурного розвитку на еміґрації. Це готовість у найтяжчих еміґраційних умовинах далі служити своєму народові. Це потвердження, що наскрізь фальшиві пропаґандивні акції Кремлю про „возз'єднання України з Москвою" нас мобілізують до маніфестаційних політичних і культурних протестів.

Управу Літературно - Мистецького Клюбу в Торонті підтримали без жадних застережень Управи ЛМКлюбів Дітройту (ред. Бажанський, проф. В. Витвицький, проф. Є. Козак, Ів. Кошелівець), Ню Йорк (проф. Литвиненко, проф. Іванна Прийма, ред. Р. Купчинський), Филаделфія (проф. В. До- Дорошенко, Остап Тарнавський).

Десятки, сотні листів отримує Управа Літ. - Мист. Клюбу в Торонті з усіх кінців світу (крім України!), де перебувають українці. Приходять листи від найвидатніших письменників, поетів, композиторів, артистів, режисерів, співаків, малярів - артистів та діячів інших ґалузей мистецтва. Також від високих наших церковних достойників, і українських політично - громадських установ в ЗДА і Канаді.

Управа міста Торонта, йдучи нам назустріч в такій, першій в історії Канади і Америки маніфестації української культури, погодилася, щоб великий репрезентаційний концерт відбувся на терені парку Всеканадійської Виставки і в Палаці Квітів. В мистецькій ґалерії Торонта приділено перший раз в історії Канади місце для виставки праць українських мистців. Найкраща і найрепрезентативніша палата — замок в Торонті — є до диспозиції Управи ЛМКлюбу, де відбуватиметься баль мистців. Віримо, що тисячі українців Канади і Америки прийдуть, щоб своєю присутністю підкреслити, що вони перебувають в постійному духовому і моральному зв'язку з українськими мистецькими силами на еміґрації.

Численні повідомлення, які щодня отримує Управа ЛМКлюбу, підтверджують, що Зустріч українських мистців Канади і Америки об'єднує сьогодні настрій і святе бажання всього нашого еміґраційного мистецтва.

ІЗ КОНҐРЕСУ МІЖНАРОДНОЇ ЖІНОЧОЇ РАДИ

II.

Гельсінки, Фінляндія. — Сіре фінське небо випогодилось і мряка уступила. Дальші дні конґресу пробігають якось жвавіше. Може й тому, що за кілька днів членки комісій уже краще себе пізнали.

У комісії міґрації, де я репрезентую ЗДА, головує француженка, п. Шевалій. Вона дуже привітно вислухала мене і вставила на порядок нарад мою працю про залишенців у Німеччині, хоча німецька делеґатка клала великий натиск на проблеми усіх втікачів. Це й було великою журою комісії, оті політичні втікачі з-поза залізної заслони. Делеґатки з Азії видвигнули проблему арабів з Палестини, втікачів із Пакістану і Північної Кореї.

Наради комісій вже добігають до кінця. Подивляю вмілу техніку конґресу, що розробляє так подрібно кожну проблему. Я відвідувала також інші комісії, де зложила перед тим український матеріял. І так Комісія Опіки над Дитиною, розглянула нашу акцію допомоги садкам і школам у Німеччині й Австрії, а Комісія Міжнародних Взаємин, реферат О. Трофимовської про „Працю жінки в СССР". Усюди наради йшли ділово і зосереджено. Добре опрацьований матеріял знаходив признання й увагу.

Дня 12 червня рано збори національних делеґацій. Врешті стрінулась я з товаришками подорожі, що розсипані були по різних комісіях. Голова нашої делеґації п. Спеффорд відібрала від кожної з нас звіт і пропозиції комісій. Про дещо вимагала докладнішого вияснення. Порозуміваємось відносно становища нашої делеґації в головних тезах. Завтра ж починаються знов спільні збори і розгориться дискусія над пропозиціями комісій.

А ввечері того ж дня публічне віче для жіноцтва Гельсінок. Цікаво було оглянути залю отих кремезних, русявих жінок, молодших і старших, що з таким запалом зустрічали кожну бесідницю. Промови йшли головно фінською мовою, за виїмком гостей із МЖР, що їх промови зараз же перекладали. Фінка Алі Вілергаймо дала перегляд найважніших проблем конґресу. Вона поклала спеціяльний натиск на майбутнє жіночого руху, що повинен знайти собі нові завдання у загроженому світі.

Дня 12 червня пополудні розпочались знов спільні наради. На них розгортається широкий діяпазон діяльности МЖР і треба подивляти зручність її провідниць і веденні цих нарад. Та головна увага президії присвячена *співпраці з ОН*. Справи Комісії Законів і Суфражу, Комісії Міжнародних Взаємин забрали найбільше часу. Тут же сиділи представниці ООН і всіх її установ, як ЮНЕСКО, ФАО, ЮНІСІФ та ІЛО і забирали голос до всіх цих питань. Декларація Прав Людини — уже розроблена в суспільному, економічному і політичному напрямках та йшло тепер про запоруку, щоб усі ці права однаково були стосовані до жінок, як і чоловіків.

Та окрім цих центральних проблем конґресу ще мають радити над справами міґрації, суспільної служби, гігієни, виховання, жіночої праці, опіки над дитиною, мистецтвом, кіном, телевізією, житлом і домашнім господарством.

Неділя вільна від нарад. Вранці величаві Богослуження в кількох церквах Гельсінок, в яких беруть участь делеґатки, залежно від віровизнання. А ввечері концерт музики Сібеліюса з місцевою симфонічною оркестрою. Диригує визначний фінський диригент Ганнікайнен, а співає Дейвіс, співачка з ЗДА. Саме проходить фестиваль Сібеліюса і всюди по крамницях видніють його портрети у вінках і квітах.

Конґрес добігав до кінця. Найважніші ділянки вже обговорено, резолюції формуються. На обличчях жінок із президії видно напруження: це ж випрацьовують напрямні і плян праці на найближчих три роки. Стараюсь схопити найважніші постаті цього міжнародного центру. Це ж бо вони є носіями провідної думки жіноцтва у світі.

Для американської делеґації влаштовує амбасада обід. У палаті амбасадора, що чудово положена над озером, приймає нас п. МекФал, дружина його і другі пані з амбасади. Розказують багато цікавого про Фінляндію та її мешканців. А приїжші знов нарікають на „*білі ночі*", що не дають нам спати.

Час уже попрощати країну озер! Щирими словами дякую голові Нац. Ради Жінок Фінляндії за їх теплу гостинність та дружній підхід. Вона всміхається ввічливо. — Фінляндія показала нам, що має найцінніший — свої „білі ночі" і музику Сібіліюса, кажу я на прощання. Дай Боже, щоб колись ми могли прийняти вас так у вільній Україні!

Прощаюсь також із членками Комісії Переселення. Шведка, що мене піддержувала і англійка, що заприятелювала, прохають вдержувати взаємини й на дальше. Німкині обіцюють порозумітись зо мною в Німеччині, щоб спільно обдумати долю залишенців. А представниця Австралії прохає в мене інформаційного матеріялу про Україну. Бо в них, каже вона, теж багато українців *поселились і вони кращі з-поміж* „новоавстралійців . . ."

А завтра вже чекає мене літак у дальшу дорогу.

Олена Лотоцька

КРАЩЕ БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ . . .

Джані Хомин, „стейт-трупер"

В Америці авт, як в Україні поетів. Це відноситься теж і до американських українців. Недавно був націоналістичний здвиг у Бавнд Врук і ви не знали, кого і що подивляти: вишиковані колони націоналістів під час дефіляди, чи такі ж вишиковані колони — сказати б націоналістичних автомашин на площі. Їх сотні, одне краще від другого. В Україні, бувало, зустрічалось двох приятелів і розмова починалась приблизно від того: „Приємно зустрітись . . . давно не бачились . . . ти де „сидів? . . ." Тут те саме, тільки із зміненим закінченням: „. . . ти яке авто маєш?"

Така то наша американсько-українська дійсність.

Маючи авто, ви ним їздите. Виїдете собі на шлях широкий, натиснете педалу, „дасьте ґазу" і мчите собі, забуваючи, що на шляху повно всіляких знаків і значків, призначених головно на те, щоб ви та інші мотористи могли заїхати туди, куди вибрались, та евентуально додому вернулись. А щоб вам значення і вартість тих значків на дорозі пригадати, на те існує ще така благородна установа, як стейтова поліція. Хлопці, як соколи, сидять собі в своїх автах по всіляких закамарках і тільки бистрим оком по дорозі водять. Побачать вашу помилку або забудькуватість і — містер, ю беттер ввоч юр степс!

Але почнімо від початку.

Якось то вибрався „автор цих рядків" до — звісно ж, що — Союзівки. Союзівка манить, манить і дорога до неї. Виїдете собі з Джерзі Сити на недалечку „трійку" з „трійки" переїдете на 17-ку і очі ваші бігають то на шлях, то на значки здовж шляху, то на околицю. Шлях ч. 17 справді широкий, в більшості — сказати б — двоторовий, а околиця — справжній *рай на землі*: невеличкі, переважно курортні місцевості, з такими ж „курортними" людьми, але ваші очі манить головно околиця: гори, ліси, річки . . . Так ви собі гарненько їдете аж до місцевости Монро, потім ще кілька чи кільканадцять миль і 17-тка переходить у справжній „супер-гайвей", на якому мусите всю силу волі прикликати на допомогу, щоб педала не притискати більше, ніж на дозволених 50 миль на годину.

Їдете собі так цим „супергайвеєм" і можете ним їхати аж до Вуртсборо, де вам треба звертати вправо на шлях ч. 109 і ним уже до знаку, щоб знову звернути вправо вже на Союзівку. Але, якщо вам забагається ще кращої дороги і, головно, ще кращих краєвидів, тоді ви, переїхавши кільканадцять миль „супер - гайвей", добре вважайте на показники доріг і зверніть *праворуч на шлях ч. 302*, що веде до місцевости Пайн Буш, себто по-нашому — Смерековий Кущ. У цьому „Кущі" вам треба звернути вліво на шлях ч. 52, який чудовою гірською серпентиною заведе вас до шляху ч. 209 в Еленвіл, звідки вже тільки 5 миль до Союзівки.

Але їдучи 302-йкою ви краще будьте обережні. Говорю це з практики і маю на це причину.

Їдучи собі так цим шляхом, розглядаючись по околиці та любуючись нею, доїхав я до того місця, де 302-йка перехрещується з шляхом ч. 17К. Перед перехрестям стоїть „як на долоні" відомий шестикутник („даймонд"), на якому, на жовтому тлі, виписано: „Фул Стап". Я не кажу, щоб я того знаку не бачив. Навпаки, я вже знаю його на пам'ять, але знаєте, як то буває . . . Ви зупинили машину так, що вона „майже" стала, але ще трохи котиться, ви побачили, що „дорога чиста", бо ніхто ані справа ані зліва не їде, і ви собі знову газу. Поїхав я ще з мильку, аж мене минув і наперед мене заїхав такий собі поворотний „форд" з написом „Стей Поліс". З нього вийшов молодий парняга в уніформі стейтового „трупера" з фантазійно заложеним капелюхом, пригадав мені різницю між „цілком зупинитись" і „майже зупинитись" та запропонував їхати за ним. Спробуйте не поїхати!

Поїхали ми собі так на ту ж 17К, звернули вліво і заїхали на подвір'я чепурного дому. Мій — сказати б — проводир ще зі свого авта потелефонував кудись, опісля ми собі зайшли до привітної кімнати, посідали біля столика і так собі, розмовляючи, „познайомились", себто я показав реєстраційну картку та дозвіл керувати автомобілем, назвав своє українське походження і так то ми „полагодили формальності", які опісля „припечатав" симпатичний суддя своїм вироком: „файф бакс!"

Попрощались ми, побажали собі взаємно приємного „кінця тижня", а виходячи з кімнати, сторож безпеки на стейтових дорогах запропонував мені ще хвилину заждати, бо він хотів би собі поговорити зі мною. Пішов я до авта і чекаю. За хвилину він виходить і чистою, українською мовою вже здалеку починає: „Ну й припадок, чорт би його побрав . . ." Я щойно тоді повірив своєму приятелеві, який оповідав, що одного разу заїхав не туди, куди можна, а полісмен почав кричати за ними зразу по-українськи: „Та куди преш, чорт би тебе побрав!.." Виявилося, що мій знайомий з порушення знаку: „цілком стати" називається Іван Хомин, що він приділений до стейтової поліції в місцевості Монтґомері в стейті Ню Йорк, що його батьки і він сам свідомі українці, що він ходив до початкової української школи, опісля до американської вищої, що він цілком зорієнтований в українських справах та в українському житті, має багато знайомих між українцями (і українками!), ну і взагалі . . .

Тоді мені пригадались ще заяви авторитетних американських представників з різних нагод, зокрема з нагоди недавньої конвенції Українського Народного Союзу у Вашинґтоні, в яких вони висловлювали американським українцям найбільші признання за працю для Америки та за допомогу Україні. Це признання цілком певно належиться частинно і нашому землякові, стейтовому труперові Джанові Хоминові, для якого авто перед знаком „цілком стати" повинно цілком стати, а не „майже стати". Звичайно, для Джані — і не зважаючи на „файф бакс", для нас теж — було ще приємніше дістати таке признання у формі відповідного підвищення в ранзі, що означає теж і підвишку в платні, але надіймося, що в свій час і це станеться. Джані бо своїм виглядом, своєю поставою, поведінкою і, головно, своєю службою цілком на те заслуговує.

Прощаючись зі своїм новим знайомим і приятелям, я мав до нього тільки одне прохання: і сказав йому вигляд і реєстраційне число авта адв. Майка Пізнака з Ню Йорку та просив добре вважати, може якраз пощастить застукати його в такій ситуації, як його авто тільки „майже" зупиниться, або мильку - дві „надроблятиме" понад дозволену швидкість.

Це дало б добру нагоду перевірити його „конексії" в Олбані . . .

ад

З наших буднів

ПЕРЕЛЕТНІ ГОСТІ

(Вакаційно-побутова картина)

В „Союзівці" — всі гості, як Бог приказав: солідні, ввічливі, приємні. Та, інколи, трапляються „перелетні птахи".

Заїздить, ось, одна валка перед Гостинницю. Грають трубки, якби то їхали на весілля, або на якусь фаєрманську конвенцію. В авті аж тріщить від обсмалених тілес, крізь віконця тиснуться дитячі личка, ще й собака дзявкає, сміхи-хіхи, метушня. Врешті заскрипіли гальми, зашипіли колеса — гов, тпрру!

Приїхали.

З Гостинниці вибігає в підстрибах та вихилясах пан адміністратор. Бистро розглядає обличчя, щоб узнати, як привітатися: „Велком", чи „Вітайте", „Драстуйте", чи „Як ся маєте", чи таки, просо, „Гелов!"

А тут із першого „Каделака" викарабкується „лідер" цілої кумпанії, такий вакаційний патріярх, здоровий дядя, на два метри, з щітиною на грудях і з лопухом на голові. Ще адміністратор не вспів рота відчинити, а той уже присідає його „з писком":

— До вас їхати, як за море! .. Блудимо - блудимо по горах та й не годні добитися до того „Естейту"! А під'їзд який стрімкий, гей під мавнт Еврест! А є тут у вас якийсь паркінґ, чи що?

Адміністратор, кланяючись чемно, показує де паркувати, але вакаційний патріярх заговорює до нього, вже примильніше:

— А ви нас запровадьте в якесь затишне місце, в холодок. На зелену травицю, хе-хе. Ми хочемо так, укупці, по фамілійному . . . Ми, друже, з іншого стейту до вас приперли!

Веде адміністратор цілу бригаду в холодок, на зелену травицю, а по-дорозі делікатно пригадує:

— А може б так шановні панство зареєструвалися?..

Тут його, звичайно, всі гурмою закричали:

— Стривайте! Чого вам так спішно? Ми наперед скупаємось, відсапнемо трохи. Ми з далекої дороги.

Розтаборилось вакаційне братство на зеленій мураві, пороздягалося та й поперло горною тучею до басейну, розпихаючи сталих „костомерів". Дітвора, розуміється, з індіянським боєвим ревом кинулась до гойдалок та з'їжджалок (одною частиною тіла), старші віком особи порозкладалися мальовничо на лежаках, словом — розгосподарились гості, як у себе вдома. Звісно ж — це їхня Союзівка, всенародне, можна сказати, добро, кожний має право.

Поплавали, погойдались, погрілися на сонечку і давай назад до самоходів. А там — Господи Твоя сила! — як повитягали з „беґів" могили „сендвічів", ковбасок, хлібів, салаток, кейків, — накормив би батальйон війська!

Заглянув тоє диво Майк з буфету і біжить щосила питатися, чи принести щось із напитків: пива, соди, чи чогось „моцного". А вакаційний патріярх сміється йому ввічі:

— Сину, каже, як ми вирушаємо в такий далекий світ, то невпорожні! Тенкс, каже, ми — як чумаки, маємо все своє.

І витягають дорогі гості, просто з льоду, цілі „кейси" пива, соди, горілку . . .

Майк безнадійно махнув рукою і поплентався до буфету.

Перед вечерею питає кухар адміністратора:

— А що з тими з „іншого стейту"? .. Будуть вечеряти?

— О, вони вже далеко звідси! .. Фю-фю, полетіли, — адміністратор помахав руками, ніби крильцями.

— Ох, то це такі, перелетні! .. Дали, бодай, вторгувати? Лишили щось у барі? . . .

— Еге, лишили, зідхнув адміністратор. Купу сміття на траві. Треба йти, позбирати.

Ікер.

ПОДЯКА
ЗА НАВЧАННЯ ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ

Вважаю своїм приємним обов'язком подякувати п. інж. Костеві Церкевичеві з Джерзі Сиві, Н. Дж., за навчання мене кореспонденційним шляхом технічного креслення. При цьому мушу зазначити, що методика навчання, підбір научного матеріялу, ставлення вимог до учня, коротко, ціла система навчання є дуже добра і цілковито примінена до тутешніх вимог праці. Зокрема велике вирозуміння п. Церкевича відносно перших початкових трудноців учня, його заохочування до витривалости є надзвичайно корисним навіть для зовсім старих, а може саме найбільше для старих віком слухачів. Всі його листи, які я одержував, і інформації відносно навчання відповідають цілковитій правді.

Я мушу також признатися, що завдяки вказівкам, а ще більше завдяки вимогам, які п. інж. Церкевич ставить, мені вдалося не тільки здобути креслярський фах, але підготовитися так високо, що я міг розпочати учащати на спеціяльні технічні курси при Університеті Міннесоти, щоб не залишитися на завжди креслярем, але здобуте технічне знання поглиблювати для осягнення ліпшого становища в компанії, в якій я працюю вже третій місяць. Мене уважають тут за доброго кресляра, зокрема їм подобається моє вертікальне письмо, хоч я люблю писати похилим.

Креслення є предмет, який кожний може навчитися, але треба присісти і постановити навчитися. Мимо всяких перешкод, я працював над собою інтензивно і витривало, що сьогодні сам дивуюся собі. Бували дні, в яких я рисував по 13, а то й 15 годин. Я пересилав ту саму вправу для коректи два або й три рази під ряд. Мушу також ствердити, що вимоги ставлені п. інж. Церкевичем були дуже часто значно вищі, ніж вимоги професора до слухачів на університетських курсах.

Тому то цією дорогою висловлюю подяку п. інж. Церкевичеві і можу з чистим сумлінням рекомендувати вчитися креслення в інж. Церкевича для всіх, хто хоче навіть у віці 50 літ здобути знання механічного кресляра та дістати в цьому фахові працю. Всім бажаючим вчитися навіть особисто можу допомогти доброю радою або вказівками.

М. ДЕМЯНЧУК
717 S. E. Delaware St., Minneapolis 14, Minn.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Політичне віче 2-го Відділу ООЧСУ

Зовнішня та внутрішня політична ситуація в зв'язку з українським питанням спонукала управу 2-го Відділу ООЧСУ в Ню Йорку влаштувати політичне віче, щоб поінформувати громадянство про важливіші справи. Дня 5-го червня 1954 р. в Українському Народному Домі голова 2-го Відділу ООЧСУ дир. М. Комарницький відкрив віче, покликаючи до президії: проф. С. Вожаківського — на голову, д-ра О. Соколишина та інж. О. Кейса — на заступників, п-ню Аллу Давиденко та Вол. Повзанюка — на секретарів, а головного доповідача проф. Ів. Вовчука, голову Головної Управи ООЧСУ та члена Політичної Ради УККА — для виголошення доповіді на тему: „Чи то в інтересах визволення України"?

Доповідач розпочав свій виступ аналізою політичної ситуації в краю й на еміґрації, висловлюючи побоювання, що українська еміґрація не готова до грядучих подій і часто відстає від поточних подій. Ще вісім років тому українці в ЗДА вважали за велике досягнення всяку згадку в англійській мові про Україну. Нині вже англомовна преса трактує українське питання як центральну проблему світової політики. Про Переяславську умову, примі ром, „Ню Йорк Таймс" написав краще, як дехто з наших публіцистів, які ще й нині згадують про 300-ліття Переяслава, лише хронікальним порядком, без політичної аналізи сенсу тої „маскаради дружби", яка зміряє привести українську націю до зложення моральної присяги перед Москвою.

Москва вже змінила свою тактику пропаґанди відносно України, — вона тепер підступно твердить про два „братні народи" даючи Україні, крім місця в Об'єднаних Націях, ще окремий прапор і гимн. Українська нація, яка безнастанно бореться за свою державну самостійність, стала в імперській політиці Москви важливим чинником, якого годі обійти. Після віддання Криму Україні, Ворошилов заявив, що між Україною й Москвою зліквідовано всі територіяльні спори. Про Україну та її націоналістичний рух спротиву говорено вже на 18-му З'їзді Компартії, а українського комунізму, як соціяльного явища — не було, бо бут він накинений окупантом. В Україні світові події та власна визвольна боротьба ставлять перед народом питання: чому Корея, Індо - Китай чи якісь народи в Африці боряться за свою національну свободу і світ їх співчуває та допомагає, а українська культурна нація, цього права не має? Це наші політики й адм. Стівенс повинні знати і пам'ятати. Далі було ілюстровано московське фальшування документів з приводу 300-ліття Переяславської умови, виданих недавно в трьох томах Москвою. В Американському Комітеті визволення від большевизму твердять, що через націоналістів не можна притягнути всіх українців до співпраці в їх імперських комбінаціях непередрішення. Проти позиції Комітету недавно виступив слушно голова УККА, проф. Лев Добрянський, однак деякі наші політичні кола ввели наших науковців на Конференцію Академічної Свободи, скликану цим комітетом.

Проф. Вовчук дав вичерпну аналізу постанов і закликів АКВВ з його прибудівками: конференції науковців, Інституту дослідження СССР, ділового комітету та Радіо „Визволення", зупиняючись і на деклараціях Паризького Бльоку та деяких членів Виконного Органу УНРади, що засадничо суперечить урядовій політиці американського уряду, політиці визволення. Коляборація з єдинонеділимцями різних мастей є зайва й шкідлива. Коли національна стихія прямує до визволення, то наші політики, особливо з леґітимного табору, кокетують і навіть співпрацюють з ними, забуваючи про єдиний національний фронт, з якого виломалися. Національну стихію слід було б відповідно використати та оформити.

Після півторагодинної доповіді почалася дискусія, в якій в противагу леґітимности ставили питання створення української єдиної політичної репрезентації на еміґрації (полк. Ділчинко), про належне виховання молоді в державницькому дусі і ін.

Вдискусії виступали ще професор Приходько, Бакун, мгр. Кокодинський, мгр. Хамуляк, інж. Гудзовський й інші. Після кінцевого слова прелеґента, прочитано й прийнято резолюцію, в якій піддержується поставу гол. УККА проф. Л. Добрянського відносно Американського Комітету визволення від большевизму, перестерігається наших науковців та Виконний Орган УНРади перед потягненнями, які протиставляться визвольній концепції. Віче закінчено відспіванням „Не пора".

Інф. реф. 2-го Від. ООЧСУ
д-р О. Соколишин

Йонґставн, Огайо

Дня 1-го травня цього року, у власній набутій домівці при 914 Франклін Евеню, Братство св. Івана Хрестителя, Від. 230 УНСоюзу, відсвяткувало дуже важливу імпрезу палення морґечу. Свято із бенкетом розпочалося о год. 6-ій ввечері у гарно удекорованій залі, в присутності багатьох членів і гостей.

Відкриття свята доконав пред. Михайло Мушинський і покликав заступника секретаря Братства Івана Ліщака за товстмайстра. Молитву перевів о. Степан Сулик із Української Католицької Церкви. Під час бенкету забирали слово о. Степан Сулик, адв. Вільям Ґласс, повітовий контрольор і другі. Всі висловлювалися похвально про Братство і про українську справу. Предсідник Михайло Мушинський в своїм добре обдуманім слові змалював історію Братства від дня заснования аж по нинішній день.

Треба також зазначити, що в домі ульокований свій власний клюб, заля до танків і заля на бенкети, з яких користають всі, свої і чужі.

Палення морґечу доконали пред. Михайло Мушинський, в присутності п-ні Марії Періг і п. Йосифа Шульца. Ще поликувано до слова кас. Дмитра Войтовича, секр. Івана Павловського, Івана Бряджа і о. Прот. Василя Дякова від Української Православної Церкви в Шарон, Пенсилвенія, який закінчив свято спільною молитвою, після якої відспівано „Ще не вмерла Україна".

Осип Венґжин

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

FINGERWAVER—MANICURIST
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Стала або год. праця. Добра платня, приємні умовини праці. Голоситись:
CAREST BEAUTY SALON
71-36 Austin St., Forest Hills L.I.
Phone BO 8-3550

РЕЄСТРОВАНІ
ДОГЛЯДАЧКИ
ХВОРИХ
До медичних і хірургічних відділів. На зміни. На бажання мешкання в домі доглядачок. Один бльок до пляжі. Зголош.
DIRECTOR
OF NURSING SERVICE
Atlantic City Hospital
ATLANTIC CITY, N. J.

КОСМЕТИЧКА
досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Стала праця, 5 днів, добра платня. Приємні умовини праці. Закрито в понеділки. Голоситись:
Anthony's Beauty Shop
2183 — 3rd Ave., N. Y. C.
(corner 119th St.)
Phone: LE 4-0775

MERROW OPERATORS
ZIG ZAG OPERATORS
PINKERS
Нова модерна lingerie фабрика, приємні умовини праці. 35 год. на тиждень. Постійне зайняття, праця протягом цілого року.
SUPERIOR PETTICOAT INC.
5711 Hudson Blvd. at 57th St.
No. Bergen, N. J.
UN 4-0107

МАШИНІСТКА
Знання книговодства.
Тимчасова праця. Добра платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
THE SLAG COMPANY
of AMERICA
1106 Grand Street, Brooklyn, N.Y.
Phone: Evergreen 8-3644

BEAUTY OPERATOR
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Повний або частинний час праці Добра платня. Приємні умовини праці.
Голоситись:
Celesta's Beauty Shop
182 Ashburton Ave., Yonkers, N.Y.
Phone Yonkers 5-3510

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

Досвідчені тільки до
ШИТТЯ НА МАШИНАХ
"Quilting."
HUDSON QUILTING CO.
4237 Bergen Turnpike
North Bergen, N. J.

POULTRYMAN, досвідчений, мусить говорити по-англійськи, одружений, відповідальний в провадженні модерно виряджено фарми. 4-кім. модер. апарт.. найвища платня. Пишіть докл. вік, досвід, кількість членів родини, рекомендації. Benjamin Leichtling, Bay Ave., Toms River, N.J. Tel.: Toms River 8-1307.

РОЗШУКИ

Розшукую брата **СТЕФАНА ГАВРИЛЮКА,** родом з Большівців (біля Галича) повіт Рогатин, що імовірно перебуває в Канаді. Його самого, або всіх, хто знав би щось про нього — прошу писати на адресу:
STEFANIA HUDA,
74 E. 7th St., New York 3, N. Y.

Петро Михайлович Бурлака з села Козіївки Краснокутського району, Харківщина, просить конечно обізватись слідуючих осіб. 1. Темнохуд Мотря Григорівна, 2. Гавриш Петро Харитонович, 3. Рябокон Матвій, 4. Харченко Захарко (Маліюсь), 5. Шаповал Микола Павлович. Хто знає місце перебування якоїсь з цих осіб прошу повідомити на адресу: Peter Burlaka, S. Lawrence Sanatorium, Cornwall, Ontario, Canada.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — — це сила!

В. ЧАПЛЕНКА
„ЧИЙ ЗЛОЧИН?"
про страхіття більшовицької колективізації на Україні
Ціна 50 центів.
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

Спорт

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ

Филаделфія, 19 і 20 червня 1954 р. — Змагання за звання українського першуна північно-східних стейтів ЗДА:

Субота, 19 червня

„Тризуб" Филаделфія — „Стріла" Трентон	2:2
„Січ" Елизабет — „Дніпро" Балтимор	3:0
У С К Ню Йорк — „Тризуб" Фил.	1:1
„Січ" Елизабет — „Стріла" Трентон	2:0
У С К Ню Йорк — „Дніпро" Балтимор	5:0

Неділя, 20 червня

У С К Ню Йорк — „Стріла" Трентон	2:0
У С К Ню Йорк — „Січ" Елизабет	1:0
„Тризуб" Филаделфія — „Січ" Елизабет	2:0

„Дніпро" Балтимор віддав точки без гри воковером для „Тризуба" Филаделфія, та „Стріли" Трентон.

Звання першуна та чашу Союзу Українських Купців і Промисловців здобув У С К Ню Йорк.

REAL ESTATE

OLD WESTBURY — 2 АКРИ
Чудовий старий 10-кімн. дім в першорядній дільниці Old Westbury, 4-кімнат, 2 лазнички, кімната прибиральниці, лазничка, шафи, гараж на 3 авта. Треба оглянути, щоб оцінити. **Жадає $54,950. — WH 5-5940.**

LAKE STOCKHOLM Sussex Co. N. J. Route 23; зовсім нових 5 кімнат, гараж, дім на цілий рік або на літо, вид на озеро, фр. веранда, вел. вітальня з комином., мал. вікна, 2 спальні, їдальня, кер.,ках. лазничка з тушами, ках. кухня і formica, шафами, всюди под. підлоги, викін. дубом, відокрем. магоневі двері, пивниця, сітки, вел. площа 68x150 ft. і гараж. **Glen Ave., Lake Stockholm,** See Mr. Straehle at house or call:
ESsex 2-3620

ІДЕАЛ. ДЛЯ ВЕЛ. РОДИНИ.
Hicksville окол. Жадає $16,000
Догід. для професіоналів. Вел. старий дім, в тіні дерев, відокремл. 10 вел., кімнат, лазничка. Потрібно ремонту. Центр. огрівання, гар. на 3 авта, піддашшя. Овоч. дерева на посілості. Около ½ акр. Пишіть: J-16, Rm. 830, 11 W. 42 St., NYC або телеф.: HI-4-3844

Ідеальне для родини
Forest Hills — $35,000
9 кімн. 5 спалень, 3 лазнички, відп. для професіоналів, виправлена земля 75x100, відокремлене сусідство, 2 бл. express station. Зараз до зайняття. — BO 8-4269. Пишіть: J-21, Rm 830, 11 W. 42 St. NYC.

MILLVILLE, N. J.
4 кімнати і лазничка, модерна кахлева кухня, оливне огрівання, цілковито відокремлено; велика веранда, містова вода. 2 акри ставу, гараж на 2 авта, 40 м. Philadelphia або Atlantic City.
HELEN YOUNG
Carmel Rd. Millville, N. J.
206M

Д. ДІЮЧА МОЛОЧНА ФАРМА
Два поля засаджені кукурузою, одно вівсом, сіном до кошення, фарма на висок. поземі, змодер стодола з в'їздом, залізні стовпи, водопої, нове вел. сайло, площа на склад і машини, 5 кімн. дім, мод. лазничка, олив. огрівання, вода до всіх будинків з верх. криниці. Продається з уваги на недугу. Жадає $19,500. Товар і маш. продається на бажання. W. RUSSELL HAMLEN, On the Circle, Washington, N. J. — Phone 962.

Вступайте в члени У. Н. СОЮЗУ!

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10 ЦЕНТІВ за виготовлення нової адресарної кліші, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи".

НАЙНОВІШІ ВИДАННЯ СУРМИ

1. **МУЗИКА: Квіточки з України,** Єдлічки, з додатком Українська Думка Присовського, Українська Шумка Зентарського, Сонце низенько, композиція Заремби, з додатком ГУЦУЛКА КСЕНЯ — танґо Я. Барнича. Все за $1.50
2. **Музика до слів Шевченка,** різних композиторів 32 пісень, соля з акомпаніяментом піяна $2.00
3. **Альбом 201 Українських Народних Пісень** зі словами і з акомп. піяна з додатком Тихесенький Вечір Стеценка і дует — Де ти бродиш моя доле — Кропивницького. Все за $2.50
4. **КНИЖКИ: ЦАРІВНА,** повість О. Кобилянської, люксусове видання, в твердій оправі, обкладинка Славці Сурмач $3.00
5. **ВОЛЯ і УСПІХ:** О. Мардена, нове видання на добрім білім папері, обкладинка Я. Гніздовського. Ціна $1.00
(Хто зараз замовить дістане ще в додатку брошуру „ЯК ОСЯГНУТИ УСПІХ").

Книжка „Воля і Успіх" повинна находитись у кожного. Читати її навіть кілька разів, все там найдеться щось добре. Читати в дома, в парку, в дорозі до праці і до дому. В кожну вільну хвилину.

SURMA BOOK & MUSIC CO.
11 East 7th Street, New York 3. N. Y.

MISCELLANEOUS

Уживайте **ОЛИВИ** до найкращого автоматичного огрівання дому.
ЗА ПОВНИМ ЗАДОВОЛЕННЯМ ВАШИХ ПОТРЕБ ТЕЛЕФОНУЙТЕ Diamond 2-0144
H. H. VAN SAUN, Inc.
ВУГІЛЛЯ ★ КОКС ★ ОЛИВА ДО ПАЛЕННЯ
35 Green Street Hackensack, N. J.

John Ton's
WANTAGH ANNEX
WANTAGH AVENUE, WANTAGH, L. I.
Улюблена ціль прогульки на Лонг Айленд.
Німецька кухня, печеня на дико дріб, "Sea Food," — наша спеціяльність. Добрі вина й пиво.
Влаштовуємо бенкети • весілля • прогулькові прийняття.
Tel.: SUnset 5-9782

REAL ESTATE

LAKE HOPATCONG HEIGHTS
Багато дешевше мати власний дім на вакації, або й на цілий рік.
31 миль від Jersey City
БУНГАЛО $3,990 БЕЗ ПЛОЩІ
Довкруги дому ЧУДОВІ ДЕРЕВА
- Комплетні рури
- Два рази мальовано — внутрі і ззовні
- Добірні тапети
- Електричні проводи (11 розділників)
- Цілковито викінчене до всіх подробиць
- Водопроводи і ринви
- Церкви, автобуси, склепи і взагалі близько всюди.

$95 ЗАВДАТКУ
$10 МІСЯЧНО
ТАК ПЕРЕБИРАЄТЕ НА ВЛАСНІСТЬ ДІМ НА НАШІМ ВИМКОВІМ БЮДЖЕТОВІМ ПЛЯНІ.
Дороговказ до посілості— Їхати до Lake Hopatcong, задержатись на зах. боці озера, звернути наліво до State Park бл. фонтани, 1 хвил. до посілости. Затямте назву: **LAKE HOPATCONG HEIGHTS.**

LAKE HOPATCONG HEIGHTS, Inc.
17 Academy St., Newark, N.J.
Панове: Пішліть мені без жадного зобов'язання, інформації про Lake Hopatcong Heights.
ІМЯ ....
ВУЛ. ....
МІСТО .... Відд. SU

ROCKVILLE CENTER--NORTH
Бл. St. Agnes, модер. 4 спальні, 2½ лазнички, забав. заля, сітки й охоронні вікна, елек. машина до миття посуди, багато особливостей забагато до вичислювання.
Жадає $27,500
Кличте: Rockville Center 4-5737
For appointment:
Inspect Sundays

Продаж або винайм.
Maspeth — неогр. площа 50x100 з 2,500 ft. мурований заїздний будинок, криті склади і бюро будин. (можна уживати як мешкання). Вел. загороджене подвіря, просторе положення, помір. ціна. 1-ий морт. для покупця. Може бути переїздний дім і ресторан. R. NOEL, 59-27 54 St., Maspeth, L. I. **He 3-1571**

Lake Hoptacong, N. J.
• **Площа 50x150**
Лодкування, купіль, догідно до клюбу, 5 хв. ходу до пляжі, добре на цілий рік. Поміркована ціна.
Власник Levittown 3-5216
J-18, Rm. 830, 11 W 42 St., NYC.

RICHMOND HILL
Наріжний 3-род. дім, лег. 17 кімнат, 3 лазнички, вел. площа, чуд. краєвид. пар. олив. огрівання, гараж на 2 авта, до винайму апр. 2-му поверсі. 3 апарт. і гаражів — місяч. прихід $177. Ціна на скорий продаж $21,500. Бл. цього дому, дім власника, 2-род., 2 апарт. кожний 3½ кімнат, пар. огрівання, газ, дохід $92.50 місяч. Ціна $11.750.
THOMAS P. OHLERT
89-13 Jamaica Avenue
Woodhaven, L. I. Virginia 7-2062

DOVER окол. N.J. — 10-кімн. дім Macadam Rd., 5 акр., велика стодола і сіло. Електрика, вода. Легко переробити на молоч. або птичу фарму. Можливість докупити більше акрів.
Ціна $17,000 — Готівки $7,000
Власник NYC. — WY 1-4672
J-15, Rm. 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

MATATUCK, L. I. — Продаж зі стратою власника. Умебл. 5 кімн. бунґало, около 1 акр. вел. вітальня з комином, модер. лазничка і кухня. Пар. огрівання. Прикр. крученою сосною. Пивниця, гараж на 2 авта, патіо з комином, б. особливостей, краєвид, бл. Teconic Bay. Телеф. від пон. до п'ятниці:
EV 6-7791

COUNTY CLUB SEC. BRONX
Зараз до зайняття, 1-род. 6-кімн. 1½ лазнич., 2 кімн. і лазничка, позаду з прив. входом. Олив. огрів., алюмінійові дашки над вікнами, 2 холодільники, 2 печі, охор. вікна, вел. гараж, бл. до всього.
Ціна на скорий продаж.
Власник TY 2-5870

GARRISON-ON-THE-HUDSON: Тільки 50 м. до міста, 85 акр. посілість, 5 домів, багато будинків, 2 потоки, теніс, басейн. Відповід. на готель, фарму на відпочинок, або пансіон. Можна поділити. Помір. ціна. Пишіть за інформаціями. Brecoon, 7 Harrison St., N. Y. City. CAnal 6-7907.

STEINWAY LODGE
RESTAURANT of DISTINCTION
Private Parties
Up to 200 in Exquisite
Mirror Room
WEDDINGS A SPECIALTY
18-34 (foot of) Steinway Street
Astoria, Long Island AS. 8-9813

Студія професіональних і аматорських робіт.
ШЛЮБНІ ФОТОЗНІМКИ
Також студія портретів
для ГРАДУАНТІВ
3-dimensional знимки
12 ТІЛЬКИ за $50.
BRAY STUDIO
784 Grand St., Jersey City, N.J.
HEnderson 4-4982

ХОЛОДНО В ЛІТІ
ПРИЄМНО ЗИМОЮ
Ощадість на паливі. Ізолюйте зараз середником Rockwool. Ізолюю Ваше ціле мешкання, або тільки вибрану кімнату, Ізоляція Rockwool — це моя спеціяльність, Кошториси без зобов'язання купна.
CHARLES REYNOLDS
The Rockwool Insulation Man
15 Ashwood Ter. W. Orange, N.J.
OR 2-7160

BELL'S LUNCHEONETTE
Домашня кухня.
Всякого роду тіста печеться на місці. Морожене власного виробу. Обслуга дуже чемна. Приступні ціни.
"For a Snack or a Meal — It's Bell's For the Best".
751 Manhattan Avenue
(між Norman і Meserole Ave.)
Greenpoint Brooklyn

NASSAU FUR CO.
Обслуга Greenpoint на протязі 27 р.
681 MANHATTAN AVE.
Greenpoint, Brooklyn
- Переховує "Cold Storage"
- Направки
- Перерібки

По найнижчих цінах, по безплатний відбір і доставу
Телефонуйте
EVergreen 3-1880
Склеп з молями у вікні.

ШЕНШИЛІ
по гуртових цінах.
Першоякісні — $350 і більше.
Кожна кількість.
Пишіть по ціни.
Andes Chinchilla Sales
194 Route 17, Paramus, N. J.

It's Here
America's No. 1
5¢ SMOKE
Tampa Prince Cigars
by DiFiore
• Demand It! • Buy It!
• Try It!
Price: Box 50 — $2.50
If not available at your storekeeper, call or write
DiFiore, G.P.O. Box 634,
MAine 4-4970 B'klyn, N. Y.

REAL ESTATE

WURTSBORO, N. Y. 1½ повер. Cape Cod, камяна дорога, гараж, вироблена площа 100x132. 2 год. до N.Y., школа, склепи полювання і риболовля. 6½ кімн., елек. кухня, formica шафи, ках. лазничка, робітня в пивниці, венец. заслони, сітки. Мусить продати. $13,500. Також Lunch-Бара. (60 місць) при голов. дорозі, 4 кімн. бунґало. **Ціна $20,000.** Кл. аґен.: EV 2-8876 або писати: **Roethel,** 78-34 79th Lane, Glendale, N. Y.

Bronx — Pelham P'kway Sec.
1 род. з цегли відокремлений дім. 4 спальні, плюс 3 осібні кімнати. Прихід $75 місячно. Гараж на 2 авта. Бл. шкіл і церков. Зараз до зайняття.
TA 9-6430

LOTS FOR SALE

NEW JERSEY
Ramapo Mountain Lakes
Площа 60x150 Ціна $3,500
Телеф. 8 A.M. до 1 P.M.
Spencer 9-3113
Пишіть
J-23, Rm. 830, 11 W. 42 St., NYC.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ТОВАРІВ НА ЛІТО
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

має на складі великий вибір нових солом'яних та імпортованих з панами **КАПЕЛЮХІВ від $1.94 та більше.** Пригадуємо, що у нашому відділі **МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ** першої якости правдиві ляні сорочки з короткими рукавами, знаної марки "Jayson" від $1.29 вгору.
Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, кравятки, шкарпетки, паски, купелеві одяги і т.п.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ДІЛИМОСЯ СУМНОЮ ВІСТКОЮ З ДРУЗЯМИ ТА ЗНАЙОМИМИ, ЩО в п'ятницю, дня 18 червня 1954 в Торонті упокоїлася в Бозі
НАША ДОРОГА МАМА І БАБУСЯ
бл. п. ЛІДІЯ САДОВСЬКА
зі Струтинських
ПРОЖИВШИ 58 РОКІВ.
Похорони відбулися у вівторок, 22 червня 1954 — о год. 9-ій ранку з Катедрального Храму св. Володимира в Торонто, Онт.
ГОРЕМ ПРИБИТА РОДИНА:
Ірена Нітефор — дочка, Михайло Нітефор — зять, Михайло і Юрко — внуки та Володимир Білинський

AUTO

ВИПРОДАЖ В ЧЕРВНІ
на добрі уживані
АВТА,
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ
НА ВСІ АВТА
З ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.
Площа уживаних авт відкрита в нед. 11-4 P.M.
Відвідайте Vic DeMattia
Peter Tramotin
Motor Sales
CLIFTON
PONTIAC
DEALER
540 Lexington Avenue
Clifton, N. J.
PRESCOTT 7-1642
Виставова кімната нових авт відкрита 9-9 P.M.
Понед. до п'ятниці 9-9 P.M.
Суб. 9-5 P.M., неділ. 11-4 P.M.

BLUE STAR AUTO SALES Inc.
PL 4-5158
Somerset St., North Plainfield
"In the Heart of North Plainfield"
Нижче наведено кілька з численних знаменитих нагод купити давніші моделі
БЕЗ ГРОШЕЙ ЗГОРИ
ДОВГОМІСЯЧНІ СПЛАТИ
Увійди туди — виїдь звідтіль!

1953 CHEV., 4 dr.	$1495
1953 CHEV. Conv.	1750
1953 PONT., 4 dr.	1895
1953 PONT.	2195
1953 PLYM., Sta. Wag.	1695
1953 PLYM., 4 dr.	1195
1953 PLYM., 2 dr.	1395
1953 FORD, Conv.	1795
1952 DE SOTO, 4 dr.	1375
1952 OLDS., 4 dr.	1795
1952 PONT., 2 dr.	1395
1951 FORD, 2 dr. Sed.	895
1951 MERC., 4 dr.	1095
1951 STUD. Com.	895
1951 OLDS., 4 dr.	1195
1951 OLDS. "98" w/w tires	1495
1951 PLYM., 4 dr.	895
1950 BUICK, 2 dr. Sed.	895
1950 OLDS. "88"	1195
1949 BUICK, 2 dr.	750
1950 FORD, 2 dr.	695
1949 FORD, 2 dr. Sed.	495
1947 PONT., 2 dr. Sed.	395

Також на складі транспортові спеціяльности від $50 вгору.
Просимо закликати в кожному часі щодо повищих авт за дальшими інформаціями.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

AUTO

Sealco — **АЛЮМІНІЙОВІ** комбіновані, охоронні і сіткові **ВІКНА! $12.95.** — Кожний розмір 40x80. На бажання, заінсталюємо. — Телефонуйте тепер. — Безплатний показ. **Кличте вдень чи вечорами: PL 4-9329. — Сплати.**
Виставова заля відкрита вечорами до 9 год.
APEX INSULATORS, Inc.
1472 E. SECOND STREET, PLAINFIELD, N. J.

SUMMER RENTALS

ДУМАЄТЕ ПРО ВАКАЦІЇ?
Відвідайте вакаційно-відпочинкову оселю
PINE HILL FARM
В MILFORD, N. J.
Найкраще і найздоровіше місце відпочинку. — Всі домашні українські харчі, молоко, масло, сметана, м'ясо, ярина і т.д.
Тут маєте всі вигоди: басейн до купання, пінґ-понґ, танці на дворі, ловлення риби, купіль в ріці та багато інших вигод. **Побут $7.00 від особи денно, а $45.00 тижнево.**
Ціни включають кімнату, харч та всі вигоди. Пишіть якнайскорше по безплатний каталог, або телефонуйте:
M. & M. HRYCKOWIAN, PINE HILL FARM
MILFORD, N. J. ST. MARK'S RESTARANT, BAR & GRILL
Tel. Milford 4-4714 97 St. Mark's Pl., New York, N. Y.
Tel. GR. 5-9187

BLAIRSTOWN — N. J.
3 Літні Катеджі.
2 спальні, кухня, газ. піч, холодільник, вода, електрика, у-догіднення. Помір. рент. Від пон. до п'ят. N. Y. C. LA 4-3590 суб. і нед. N.J. Blairstown 3-2768 M. KOUMAS R.D. #2 Millbrook, Rd., Dir.: G. Washington Bridge to Rt. 46—206—94—to Blairstown, Lincoln Tunnel — Rt. 3-46-206-94.

RHINEBECK, N. Y.
Довг. винайм на літо на чуд. фармі, 95 м. N.Y.C., модер. 7-кімн. дім, 4 спальні, засіткована веранда, купал. басейн, близ. парку і склепів. **CH 4-2480.** Mr. Stein, or write J-17, Rm. 830, — 11 W. 42nd St., New York City.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

Business Opportunity

НАЙКРАЩА БИЗНЕСОВА НАГОДА
Давно заснована, з дуже доброю репутацією, в центрі Ню Йорку, добрий бизнес цілий рік.
BAKERY SHOP & STORE
Вимагається тільки малої готівки.
За інформаціями потелефонуйте:
OREGON 3-1529

Власник мусить відійти.
Center of Glen Cove, L. I.
Головна вулиця, якраз коло рогу, ресторан з повним вирядом і барою. Оборот $85,000. Довгий винайм, помірков. рент. Жадає $27,000, за згодою. Voight, 57 Glen St., Glen Cove, L. I. Glen Cove 4-4580 — 4-3181.

Повідомляємо, що ціна оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини оголошення) пересилати разом з текстом.
Адміністрація „Свободи".

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ, Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близ. 10th St.
NEW YORK CITY

ЧУДОВА НАГОДА
Гросерня - Делікатесен - Пиво
Велика копальня добробуту. Ідеальне для подружжя. Власник мусить відійти. Приймається найліпшу оферту.
Власник MO 8-3178
510 Westchester Ave., Mt. Vernon, N..Y.

НАГОДА!
GAS STATION & DINER.
Дім і 27 акр. землі. Залізнича лінія — гайвей.
Догідні пропозиції.
Вдова мусить продати.
Помір. ціна.
МОЛОЧНА ФАРМА
з пов. товаром і вирядом. Влаштований масток. Багато землі.
Просторі стайні на 50 штук.
Добрий дім і катедж.
Багато інших домів, фарм і посілостей.
EDITH I. STANLEY,
Kinderhook, N. Y.
G. D. WEAVER, Broker.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС

ПРО НЕРВИ ТА БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні болі нервів, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних нервових недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє призвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Отримаєте достатню скількість відворотною поштою, за яку заплатите листоноші тільки $3.00 плюс COD оплата. Зробіть це тепер, поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ____________ Стейт ______

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ
ФУТЕР у Фірмі
ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Маємо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елеґантні футра, з найкращого ґатунку шкірок. Переробляємо всякі футра за найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Достава на місце.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE
Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminouh
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Кудлак

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2. N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker
& Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568